

Grupa Kapitałowa Open Finance
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku
sporządzone zgodnie
z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

SPIS TREŚCI:

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 ROKU	4
II. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU	5
III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	6
IV. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU	7
V. INFORMACJE OGÓLNE	8
VI. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	12
VII. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	13
VIII. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI	16
1. Oświadczenie o zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej	16
2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	16
4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	17
5. Zasady konsolidacji	19
6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	20
7. Istotne zasady rachunkowości	20
IX. SEGMENTY OPERACYJNE	39
X. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	41
1. Przychody	41
2. Koszty działalności operacyjnej	41
3. Pozostałe przychody operacyjne	42
4. Pozostałe koszty operacyjne	42
5. Przychody finansowe	43
6. Koszty finansowe	43
7. Podatek dochodowy	43
7.1 Obciążenie podatkowe	43
7.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	44
7.3 Odroczony podatek dochodowy	45
8. Zysk na jedną akcję (zł na akcję)	47
9. Rzeczowe aktywa trwałe	48
10. Leasing finansowy	49
11. Wartości niematerialne	50
12. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	52
13. Nieruchomości inwestycyjne	54
14. Rozliczenia międzyokresowe (aktywa obrotowe)	54
15. Należności z tytułu dostaw i usług	55
16. Pozostałe należności	56
17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	56
18. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe	56
18.1 Kapitał podstawowy	56
18.2 Akcjonariusze jednostki dominującej	57
18.3 Pozostałe kapitały rezerwowe	57
19. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	58

20.	Leasing operacyjny.....	59
21.	Wyemitowane obligacje.....	59
22.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	61
23.	Pozostałe zobowiązania niefinansowe	62
24.	Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia (zobowiązania).....	62
25.	Rezerwy	62
26.	Aktywa i zobowiązania warunkowe	63
27.	Sprawy sądowe	63
28.	Rozliczenia podatkowe	63
29.	Działalność zaniechana.....	64
XI.	INSTRUMENTY FINANSOWE	66
1.	Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych.....	66
2.	Zyski i straty netto w podziale na kategorie instrumentów finansowych rozpoznane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.....	67
XII.	DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	68
XIII.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	69
XIV.	INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA.....	72
XV.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	72
XVI.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	75
XVII.	STRUKTURA ZATRUDNIENIA	75
XVIII.	ISTOTNE ZDARZENIA POMIĘDZY DATA, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE A DATA JEGO ZATWIERDZENIA DO PUBLIKACJI.....	76
XIX.	KOREKTY BŁĘDU Z OKRESU WCZEŚNIEJSZEGO	76

I. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW ZA ROK ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2016 ROKU

	Nota	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA			
Przychody ze sprzedaży	X.1	317 831	324 135
Koszty działalności operacyjnej	X.2	387 026	311 200
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		(69 195)	12 935
Pozostałe przychody operacyjne	X.3	6 588	9 912
Pozostałe koszty operacyjne	X.4	90 448	12 374
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		(153 055)	10 473
Przychody finansowe	X.5	200	965
Udział w zysku/(stracie) jednostek stowarzyszonych	X.12	(3 501)	15 765
Wynik na sprzedaży jednostki zależnej	V	127 824	-
Koszty finansowe	X.6	8 583	9 278
Zysk (strata) brutto		(37 115)	17 925
Podatek dochodowy	X.7	123	1 597
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej		(37 238)	16 328
Zysk (strata) netto z działalności zaniechanej	X.29	18 061	17 729
Zysk (strata) netto		(19 177)	34 057
<hr/>			
- przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(23 941)	28 927
- z działalności kontynuowanej		(37 238)	16 328
- z działalności zaniechanej		13 297	12 599
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		4 764	5 130
- z działalności kontynuowanej		-	-
- z działalności zaniechanej		4 764	5 130
<hr/>			
Inne całkowite dochody		-	-
<hr/>			
Całkowity dochód za okres:		(19 177)	34 057
- przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej		(23 941)	28 927
- przypadający akcjonariuszom niekontrolującym		4 764	5 130
<hr/>			
Zysk netto na jedną akcję:			
- podstawowy z zysku za okres (w zł)	X.8	(0,44)	0,53
- rozwodniony z zysku za okres (w zł)	X.8	(0,44)	0,53
<hr/>			
Całkowity dochód na jedną akcję:			
- podstawowy z zysku za okres (w zł)		(0,44)	0,53
- rozwodniony z zysku za okres (w zł)		(0,44)	0,53

Jak opisano szerzej w notcie V Grupa zaniechała działalności związanej z zarządzaniem aktywami i funduszami w 2016 roku.

II. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU

	Nota	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
AKTYWA			
Aktywa trwałe		550 966	524 951
Rzeczowe aktywa trwałe	X.9	7 327	11 903
Wartości niematerialne	X.11	281 313	371 454
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	X.12	209 089	101 350
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	V	18 409	-
Nieruchomości inwestycyjne	X.13	6 075	8 440
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	X.7.3	26 417	28 950
Pozostałe należności długoterminowe	X.16	1 126	1 626
Pozostałe niefinansowe aktywa długoterminowe		1 210	1 228
Aktywa obrotowe		80 581	110 922
Należności z tytułu dostaw i usług	X.15	35 418	47 904
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		-	810
Należności z tytułu sprzedaży akcji	V	16 580	-
Pozostałe należności krótkoterminowe	V, X.16	26 520	3 159
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone przychody prowizyjne	X.14	1 038	33 178
Pozostałe finansowe aktywa krótkoterminowe		-	1 104
Pozostałe niefinansowe aktywa krótkoterminowe		613	3 474
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	X.17	412	21 293
SUMA AKTYWÓW		631 547	635 873
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY			
Kapitał własny		387 615	392 507
Kapitał podstawowy	X.18.1	543	543
Pozostałe kapitały rezerwowe	X.18.3	314 817	276 901
Zyski zatrzymane		72 255	115 063
Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących		-	4 963
Kapitał własny razem		387 615	397 470
Zobowiązania długoterminowe		122 296	110 162
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	X.7.3	9 082	16 190
Rezerwy - część długoterminowa	X.25	31	38
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - część długoterminowa	X.10,X.19	1 059	570
Wyemitowane obligacje - część długoterminowa	X.21	112 124	93 364
Zobowiązania krótkoterminowe		121 636	128 241
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tyt. leasingu finansowego - część krótkoterminowa	X.10,X.19	648	14 588
Wyemitowane obligacje - część krótkoterminowa	X.21	13 878	35 240
Rezerwy - część krótkoterminowa	X.25	3	3
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	X.22	11 767	17 178
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia	X.24	45 418	34 396
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		5 355	481
Pozostałe krótkoterminowe i zobowiązania niefinansowe	X.23	44 567	26 355
Zobowiązania razem		243 932	238 403
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO		631 547	635 873

III. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących w tys. zł	Kapitał własny ogółem w tys. zł	
	Kapitał podstawowy w tys. zł	Pozostałe kapitały rezerwowe			Zyski zatrzymane w tys. zł	Razem w tys. zł			
		Kapitał zapasowy w tys. zł	Kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych w tys. zł	Świadczenia w formie akcji - składnik kapitałowy w tys. zł					
Nota									
Na dzień 1 stycznia 2016 roku	X.18.1	543	261 977	11 311	3 613	115 063	392 507	4 963	397 470
Zysk netto za okres		-	-	-	-	(23 941)	(23 941)	4 764	(19 177)
Inne całkowite dochody		-	-	-	-	-	-	-	-
Dywidenda w wypłacony z Open Finance TFI S.A.		-	-	-	-	-	-	(4 828)	(4 828)
Wtórna emisja akcji (*)		-	23 200	-	-	-	23 200	-	23 200
Zakup akcji Open Finance TFI S.A.		-	-	-	-	(4 151)	(4 151)	(501)	(4 652)
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.		-	-	-	-	-	-	(4 398)	(4 398)
Podział zysku:		-	14 716	-	-	(14 716)	-	-	-
- Przeniesienie zysku netto za 2015 r. na kapitał zapasowy		-	14 716	-	-	(14 716)	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2016 roku	X.18.1	543	299 893	11 311	3 613	72 255	387 615	-	387 615

za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku	Przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej						Kapitały akcjonariuszy niekontrolujących w tys. zł	Kapitał własny ogółem w tys. zł	
	Kapitał podstawowy w tys. zł	Pozostałe kapitały rezerwowe			Zyski zatrzymane w tys. zł	Razem w tys. zł			
		Kapitał zapasowy w tys. zł	Kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych w tys. zł	Świadczenia w formie akcji - składnik kapitałowy w tys. zł					
Nota									
Na dzień 1 stycznia 2015 roku	X.18.1	543	263 367	11 311	3 613	91 870	370 704	5 428	376 132
Zysk netto za okres		-	-	-	-	28 927	28 927	5 130	34 057
Inne całkowite dochody		-	-	-	-	-	-	-	-
Dywidenda w wypłacony z Open Finance TFI S.A.		-	-	-	-	-	-	(3 613)	(3 613)
Zakup akcji Open Finance TFI S.A.		-	(7 124)	-	-	-	(7 124)	(1 982)	(9 106)
Podział zysku:		-	5 734	-	-	(5 734)	-	-	-
- Przeniesienie zysku netto za 2014 r. na kapitał zapasowy		-	5 734	-	-	(5 734)	-	-	-
Na dzień 31 grudnia 2015 roku	X.18.1	543	261 977	11 311	3 613	115 063	392 507	4 963	397 470

(*) W dniu 22 grudnia 2016 roku Zarząd jednostki dominującej dokonał przydziału Akcji wyemitowanych na podstawie Uchwały Emisyjnej. Do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji, podwyższenie kapitału zakładowego nie zostało zarejestrowane w KRS (opisano szerzej w nocie X.18.1). Zgodnie z MSSF sama rejestracja kapitału jest uznawana za czynność administracyjną, w związku z czym kapitały powinny być już ujęte na moment zatwierdzenia emisji przez organy Spółki oraz opłacenia tych akcji (nawet jeżeli podmiot odpowiedzialny za zebranie środków z subskrypcji ze względów formalnych nie przekazał jeszcze tych środków).

IV. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH ZA ROK ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2016 ROKU

	Nota	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk netto z działalności kontynuowanej		(37 238)	34 057
Zysk netto z działalności zaniechanej		18 061	17 729
Korekty o pozycje:		53 262	16 490
Amortyzacja	X.9,X.11, X.2	84 215	28 003
(Zysk)/Strata na działalności inwestycyjnej		(3 089)	795
Koszty z tytułu odsetek		7 661	8 201
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	XII	1 323	(808)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	XII	4 658	(5 648)
Zmiana stanu aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	XII	(5 008)	1 236
Zmiana stanu pozostałych należności długoterminowych	XII	500	1 331
Zmiana stanu pozostałych należności krótkoterminowych	XII	(161)	(920)
Zmiana stanu pozostałych finansowych aktywów krótkoterminowych	XII	(6)	2
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów długoterminowych	XII	18	(1 225)
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów krótkoterminowych	XII	2 861	5 334
Zmiana stanu inwestycji długoterminowych		(111 564)	-
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	XII	45 345	(10 999)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych (długo- i krótkoterminowych)	XII	17 686	6 793
Zmiana stanu rezerw	XII	(7)	(25)
Bieżący podatek dochodowy w wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	X.7.1	9 345	4 497
Podatek dochodowy zapłacony		(4 016)	(4 169)
Pozostałe		3 501	(15 908)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		34 085	68 275
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		231	18
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych		(2 613)	(173)
Nabycie w wartości niematerialnych		(17 938)	(26 794)
Sprzedaż udziałów Open Finance TFI		36 783	-
Nabycie akcji w LC Corp S.A.		(18 409)	-
Dywidenda wypłacona akcjonariuszom mniejszościowym		(4 828)	(3 613)
Dywidenda od jednostek stowarzyszonych		324	441
Nabycie akcji w jednostce zależnej Open Finance TFI S.A.		(4 652)	(9 105)
Zbycie udziałów w Open Finance TFI S.A. - w wpływ gotówki		(19 518)	-
Zbycie udziałów w jednostce zależnej Open Brokers S.A.		-	16 200
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(30 620)	(23 026)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu emisji obligacji	X.21	28 000	51 000
Splata kredytu	X.19	(9 000)	-
Wpływy z tytułu pożyczek		-	1 000
Splata pożyczek	X.19	(5 000)	-
Splata odsetek od obligacji		(7 459)	(8 486)
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		(783)	(776)
Splata odsetek od leasingu finansowego		(83)	(88)
Splata odsetek od pożyczek		(142)	(145)
Splata odsetek od kredytów		(379)	(748)
Splaty zobowiązań z tytułu wyciągniętych obligacji	X.21	(29 500)	(64 000)
Środki pieniężne netto z działalności finansowej		(24 346)	(22 243)
Zwiększenie/ (zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(20 881)	5 277
Różnice kursowe netto		-	-
Środki pieniężne na początek okresu	X.17	21 293	16 015
Środki pieniężne na koniec okresu	X.17	412	21 293
w tym: środki pieniężne o ograniczonej swobodzie dysponowania		-	-

V. INFORMACJE OGÓLNE

Grupa Kapitałowa Open Finance S.A. (Grupa) składa się z Open Finance S.A. („Spółka”, „Open Finance”) i jej spółek zależnych.

Jednostka dominująca Grupy Open Finance S.A. z siedzibą w Warszawie (Polska) przy ul. Przyokopowej 33 została utworzona dnia 30 stycznia 2004 r. na czas nieokreślony. W dniu 25 lutego 2004 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000196186.

Podstawą prawną działalności jednostki dominującej jest statut sporządzony w formie aktu notarialnego z dnia 30 stycznia 2004 r. (z późniejszymi zmianami).

Jednostce dominującej nadano numer statystyczny REGON 015672908.

Podstawowym przedmiotem działalności jednostki dominującej, zgodnie ze statutem jednostki dominującej, jest:

- pozostałe pośrednictwo pieniężne,
- pozostałe formy udzielania kredytów,
- pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych.

Zarząd jednostki dominującej

W skład Zarządu Open Finance na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego wchodził:

1. Przemysław Guberow – Prezes Zarządu,
2. Helena Kamińska – Członek Zarządu,
3. Paweł Komar – Członek Zarządu.

W dniu 27 stycznia 2016 roku Pan Maurycy Kühn złożył rezygnację z pełnienia funkcji Prezesa Zarządu z dniem 1 lutego 2016 roku. W dniu 27 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza Open Finance podjęła decyzję o powołaniu z dniem 1 lutego 2016 roku na trzyletnią kadencję Pana Przemysława Guberowa na stanowisko Prezesa Zarządu Open Finance. W dniu 17 października 2016 roku Pani Magdalena Łukaszewicz złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Open Finance S.A. z dniem 1 grudnia 2016 roku. W dniu 21 listopada 2016 roku Rada Nadzorcza Open Finance podjęła decyzję o powołaniu z dniem 21 listopada 2016 roku na trzyletnią kadencję Pani Heleny Kamińskiej na stanowisko Członka Zarządu.

Poza zmianami wymienionymi powyżej nie było zmian w składzie Zarządu w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

Rada Nadzorcza jednostki dominującej

W skład Rady Nadzorczej Open Finance na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego wchodził:

1. Tobiasz Bury – Przewodniczący Rady Nadzorczej,
2. dr Leszek Czarnecki – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
3. Aneta Skrodzka Książek – Członek Rady Nadzorczej,
4. Izabela Lubczyńska – Członek Rady Nadzorczej,

5. Małgorzata Szturmowicz – Członek Rady Nadzorczej,
6. Jacek Lisik – Członek Rady Nadzorczej,
7. Stanisław Wlazło – Członek Rady Nadzorczej.

W dniu 19 stycznia 2016 roku Rada Nadzorcza Open Finance powierzyła funkcję Przewodniczącej Rady Nadzorczej Open Finance Pani Anecie Skrodzkiej - Książek. W dniu 1 września 2016 roku do Open Finance S.A. wpłynęła rezygnacja Pana Jarosława Augustyniaka z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Open Finance S.A. z dniem 1 października 2016 roku. W dniu 4 października 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Open Finance S.A. powołało z dniem 4 października 2016 roku do składu Rady Nadzorczej Panią Małgorzatę Szturmowicz na trzyletnią kadencję. W dniu 15 listopada 2016 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie powołało z dniem 15 listopada 2016 roku do składu Rady Nadzorczej Open Finance Pana Tobiasza Burego na trzyletnią kadencję, Pana Jacka Lisika na trzyletnią kadencję oraz Pana Stanisława Wlazło na trzyletnią kadencję. W dniu 16 listopada 2016 roku do Open Finance wpłynęła rezygnacja Pana Remigiusza Balińskiego z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Emitenta z dniem 15 listopada 2016 roku. W dniu 21 listopada 2016 roku Pani Aneta Skrodzka-Książek złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Przewodniczącej Rady Nadzorczej Open Finance, pozostając w funkcji Członka Rady Nadzorczej. W dniu 21 listopada 2016 roku Rada Nadzorcza Open Finance powierzyła Panu Tobiaszowi Bury pełnienie funkcji Przewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki oraz Panu Leszkowi Czarneckiemu pełnienie funkcji Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej Spółki.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd jednostki dominującej w dniu 10 marca 2017 roku.

Podmiotem dominującym wobec Grupy Open Finance S.A. jest dr Leszek Czarnecki, posiadający na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego pośrednio poprzez podmioty zależne (tj. Getin Noble Bank S.A. oraz Idea Bank S.A.) 56,86% ogólnej liczby akcji Open Finance.

W skład Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. na koniec poszczególnych okresów sprawozdawczych wchodziły następujące jednostki zależne:

Nazwa jednostki	Rodzaj powiązania	Siedziba	Podstawowy przedmiot działalności	Procentowy udział Spółki w kapitale	
				31.12.2016	31.12.2015
Home Broker S.A.	spółka zależna	Warszawa, Przyokopowa 33	pośrednictwo w obrocie nieruchomościami	100%	100%

Zarząd Open Finance S.A. podjął w dniu 3 listopada 2015 roku decyzję o połączeniu spółki zależnej HB Finanse Sp. z o.o. (spółka przejmowana) wydzielonej ze spółki Home Broker S.A. z Open Finance S.A. (spółka przejmująca). Połączenie Spółek nastąpiło bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej, z uwagi na fakt, iż Open Finance S.A. posiadał 100 % udziałów w kapitale zakładowym spółki przejmowanej. Decyzja ta jest wynikiem wieloetapowej analizy i oceny przychodowo-kosztowej spółek Home Broker S.A. i Open Finance S.A., a jej celem jest usystematyzowanie biznesowej działalności Open Finance w obszarze pośrednictwa finansowego. W ocenie Zarządu, konsolidacja pośrednictwa finansowego w ramach jednej spółki tj. Open Finance S.A. przyniesie pozytywny efekt w zakresie zwiększenia efektywności funkcjonowania obu spółek oraz uporządkuje strukturę sprzedażową i organizacyjną w grupie Open Finance. Zarząd zakłada, że ww. połączenie jest strategicznym działaniem biznesowym, które pozytywnie wpłynie na wyniki finansowe Grupy Open Finance S.A. i jest zgodne z oczekiwaniami inwestorów.

W dniu 27 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy Krajowego

Rejestru Sądowego dla Spółki dokonał wpisu do rejestru przedsiębiorców połączenia Spółki ze spółką HB Finanse Sp. z o.o. Połączenie nastąpiło poprzez przeniesienie na Spółkę Przejmującą - jako jedyne go wspólnika Spółki Przejmowanej - całego majątku Spółki Przejmowanej w drodze sukcesji uniwersalnej oraz rozwiązanie Spółki Przejmowanej bez przeprowadzania jej likwidacji zgodnie z postanowieniami art. 492 §1 pkt 1) KSH. W wyniku połączenia Open Finance - zgodnie z postanowieniem art. 494 §1 KSH - wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki HB Finanse sp. z o.o. Zważywszy, że wszystkie udziały w kapitale zakładowym Spółki Przejmowanej posiadała Spółka Przejmująca, zgodnie z art. 515 § 1 KSH połączenie nastąpiło bez podwyższania kapitału zakładowego Spółki Przejmującej. Szczegółowe zasady połączenia zostały określone w Planie Połączenia uzgodnionym w dniu 17 listopada 2015 roku wraz z korektą Planu Połączenia z dnia 9 grudnia 2015 roku i udostępnionym bezpłatnie do publicznej wiadomości na stronach internetowych Spółek Przejmującej (www.open.pl) i Przejmowanej (www.homebroker.pl) zgodnie z art. 500 § 2 KSH.

Nabycie akcji Noble Funds TFI S.A.

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Open Finance S.A. zawarł umowę nabycia akcji spółki Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. od Getin Noble Bank S.A. Open Finance nabył 9.993 imiennych, nieuprzywilejowanych akcji serii A Noble Funds TFI S.A. o wartości nominalnej 5 zł każda, stanowiących 9,99 % kapitału zakładowego i dających prawo do 9,99% głosów na Walnym Zgromadzeniu Noble Funds TFI S.A. Strony umowy ustaliły cenę za jedną akcję w wysokości 2.099,16 zł, co daje łączną wartość zakupu w wysokości 20.977 zł. Płatność za akcje nastąpi do dnia 30 kwietnia 2019 roku z tym, że w poniżej określonych terminach Open Finance płacić będzie raty w następujących wysokościach: a) do dnia 30 kwietnia 2017 r., kwotę 4.000 tys. zł powiększoną o kwotę 182 tys. zł (wynagrodzenie za udzielenie odroczonego terminu płatności); b) do dnia 30 października 2017 r., kwotę 4.000 tys. zł powiększoną o kwotę 272 tys. zł (jak wyżej); c) do dnia 30 kwietnia 2018 r., kwotę tj. 4.000 tys. zł powiększoną o kwotę 362 tys. zł (jak wyżej); d) do dnia 30 października 2018 r., kwotę 4.000 tys. zł powiększoną o kwotę 452 tys. zł (jak wyżej); e) do dnia 30 kwietnia 2019 r., pozostałą kwotę tj. 4.977 tys. zł powiększoną o kwotę 674 tys. zł (jak wyżej). Mając na uwadze odroczone terminy płatności za akcje, Open Finance zawarł z Getin Noble Bank S.A. umowę zastawu na akcjach w celu zabezpieczenia wykonania zobowiązania.

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Open Life TUŻ S.A. nabył 9,99% akcji Noble Funds TFI S.A. w związku z tym łączny udział Grupy Open Finance w kapitale spółki Noble Funds TFI S.A. wynosi 14,89% na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W dniu 30 czerwca 2016 roku do składu Rady Nadzorczej Noble Funds TFI S.A. zostali powołani Magdalena Łukaszewicz i Przemysław Guberow, co spowodowało uzyskanie znaczącego wpływu przez Open Finance S.A. i pozwala od tego dnia traktować Noble Funds TFI S.A. jako spółkę stowarzyszoną i konsolidować jej wyniki metodą praw własności. W dniu 28 listopada 2016 roku Pani Magdalena Łukaszewicz złożyła rezygnację z funkcji Członka Rady Nadzorczej Noble Funds TFI S.A. W dniu 28 listopada 2015 roku Pan Paweł Komar został powołany na Członka Rady Nadzorczej Noble Funds TFI S.A.

Rozliczenie utraty kontroli w Open Finance TFI S.A.

W dniu 30 września 2016 roku, Open Finance S.A. sprzedał 549.450 akcji spółki Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. („Open Finance TFI S.A.”) stanowiących w sumie 9,99% w kapitale zakładowym oraz 9,99 % udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu, za cenę 18.392 tys. zł.

W dniu 12 października 2016 roku, odkupił od managerów spółki Open Finance TFI S.A. 160.417 sztuk akcji, stanowiących w sumie 2,92% w kapitale zakładowym oraz 2,92 % udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu, za cenę 4.654 tys. zł.

W dniu 13 grudnia 2016 roku Open Finance S.A. sprzedał:

1) 549.425 sztuk akcji Spółki Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. stanowiących w sumie 9,99 % w kapitale zakładowym oraz 9,99 % udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu, za cenę w wysokości za 18.391 tys. zł Panu Leszkowi Czarneckiemu;

2) 549.425 sztuk akcji Spółki Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. stanowiących w sumie 9,99 % w kapitale zakładowym oraz 9,99 % udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu, za cenę w wysokości za 18.391 tys. zł spółce działającej pod firmą RB Investcom sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, płatność za akcje sprzedane do RB Investcom sp. z o.o. została odroczone do dnia 31 grudnia 2017 roku, a przychód oraz odpowiadająca mu należność została ujęta w wartości zdyskontowanej.

W rezultacie powyższych transakcji udział Open Finance S.A. w spółce Open Finance TFI S.A. spadł do 49,2% na dzień 31 grudnia 2016 roku.

W dniu 31 grudnia 2016 roku Walne Zgromadzenie Open Finance TFI S.A. powiększyło skład Rady Nadzorczej tej spółki z 3 do 5 członków reprezentujących odpowiednio Open Finance S.A, Idea Ekspert S.A., Pana Leszka Czarneckiego, RB Investcom Sp. z o. o. oraz powołano niezależnego członka Rady Nadzorczej. W tym samym dniu tj. 31 grudnia 2016 roku pomiędzy Open Finance S.A. a akcjonariuszami mniejszościowymi podpisano porozumienie zgodnie z którym formalnie zablokowano możliwość odwoływania przez Open Finance S.A. członków Rady Nadzorczej Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. reprezentujących akcjonariuszy mniejszościowych.

W rezultacie powyższego (sprzedaży akcji oraz zmian korporacyjnych), Open Finance S.A. utracił kontrolę nad Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A i od dnia 31 grudnia 2016 roku Open Finance TFI S.A. jest ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Open Finance S.A. jako jednostka stowarzyszona i konsolidowane metodą praw własności.

Poniżej zaprezentowano rozliczenie wyniku Grupy Open Finance na transakcji sprzedaży akcji Open Finance TFI S.A. Zysk z rozliczenia został ujęty w pozycji „Wynik na sprzedaży jednostki zależnej” w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Rozliczenie utraty kontroli w Open Finance TFI S.A.	Rok zakończony 31.12.2016 tys. zł
Przychód ze sprzedaży akcji	55 173
Aktywa netto Open Finance TFI S.A. na dzień utraty kontroli	(16 115)
Wynik na utracie kontroli	39 058
Dyskonto odroczonej płatności	(1 811)
Wartość godziwa udziałów rezydualnych	90 577
Wynik brutto na sprzedaży	127 824
Podatek	27 037
Wynik netto na sprzedaży	100 787

W wyniku utraty kontroli nad Open Finance TFI S.A. Grupa zaniechała działalności w segmencie zarządzania funduszami, co opisano w nocie 29 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Planowane połączenie Open Finance TFI S.A z Noble Funds TFI S.A.

Open Finance S.A w uzgodnieniu z Getin Noble Bank S.A. planują połączenie spółek Open Finance TFI S.A. oraz Noble Funds TFI S.A. Połączenie stosownie do treści art. 492 § 1 pkt 1 k.s.h. ma nastąpić w 2017 roku poprzez przeniesienie całego majątku Open Finance TFI S.A. na Noble Funds TFI S.A. (połączenie przez przejęcie) z równoczesnym podwyższeniem kapitału zakładowego Noble Funds TFI S.A. poprzez nową emisję akcji, które

Noble Funds TFI S.A. przyzna akcjonariuszom Open Finance TFI S.A, w tym Open Finance S.A. W związku z połączeniem, akcjonariuszom Open Finance TFI S.A zostaną przyznane akcje Noble Funds TFI S.A w następującym stosunku: za 63,8174931 (sześćdziesiąt trzy i 8174931/10000000) akcji Open Finance TFI S.A o wartości nominalnej 1 złoty każda przyznana zostanie 1 akcja Noble Funds TFI S.A o wartości nominalnej 5 złotych.

Według planu połączenia udział Open Finance S.A. w połączonym podmiocie (tj. Noble Funds TFI S.A.) będzie wynosił 28,13% udziału w kapitale zakładowym Noble Funds TFI S.A.

Nabywanie akcji LC Corp S.A.

W dniu 13 grudnia 2016 roku, Open Finance S.A. zawarł z Panem Leszkiem Czarneckim umowę sprzedaży akcji LC Corp S.A., w wyniku której Open Finance S.A nabył 8.971.099 sztuk akcji spółki LC Corp S.A., stanowiących w sumie 2% w kapitale zakładowym oraz 2% udziału w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu za cenę 18.391 tys. zł. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa ujęła tę inwestycję jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane przez inne całkowite dochody w ramach kapitału z aktualizacji wyceny.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadany przez Spółkę w poszczególnych spółkach równy był udziałowi Spółki w kapitałach tych jednostek.

W roku finansowym 2016 Grupa, w związku z utratą kontroli nad Open Finance TFI S.A., zaniechała działalności w segmencie zarządzania funduszami, co opisano w notcie X.29. W roku 2015 Grupa nie zaniechała żadnej działalności.

VI. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Prezentowane dane obejmują skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2016 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku. Porównywalne dane finansowe obejmują skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2015 roku tj. od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. Powyższe dane były objęte badaniem przez biegłego rewidenta.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem nieruchomości inwestycyjnych.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („zł”), a wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych (tys. zł).

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. przez okres co najmniej 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego, tj. od dnia 31 grudnia 2016 roku. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy lub istotne ograniczenie kontynuowania ich działalności.

VII. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Profesjonalny osąd i niepewność szacunków

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości wobec zagadnień podanych poniżej, największe znaczenie, oprócz szacunków księgowych, miał profesjonalny osąd kierownictwa jednostki dominującej. Oszacowania oraz szacunki księgowe poddaje się okresowej weryfikacji. Przy każdej zmianie uwzględnia się wpływ wszystkich przewidywanych zdarzeń. Mimo, że szacunki te opierają się na najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Grupa podejmuje, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Przychody z prowizji odnowieniowych

Do grudnia 2016 roku Grupa rozpoznawała przychody z tytułu prowizji odnowieniowych oraz prowizji od wartości aktywów w oparciu o rezultaty z analizy popartej zbudowanym modelem. Model ten w swej kalkulacji uwzględniał wartość aktywów zgromadzonych na rachunkach klientów na dzień bilansowy, dane historyczne dotyczące płatności tych prowizji odrębnie dla każdego ze sprzedanych produktów oraz, że klienci nie wychodzą z produktu do momentu gdy opłata likwidacyjna za wyjście z danego produktu inwestycyjnego jest znacząca. W grudniu 2016 roku, 17 towarzystw ubezpieczeń podpisało z Prezesem UOKiK porozumienie w sprawie zmiany wysokości opłat likwidacyjnych w umowach ubezpieczenia na życie z UFK. W wyniku tego porozumienia Towarzystwa obniżyły opłaty likwidacyjne klientom oraz obniżyły wysokość tych opłat dla seniorów.

W ocenie Zarządu, nie istnieje możliwość wiarygodnej wyceny modelu w sytuacji, gdy opłaty likwidacyjne zostały przez Towarzystwa istotnie obniżone, dlatego Open Finance S.A. nie jest w stanie wiarygodnie oszacować wartości przyszłych przychodów z tytułu prowizji odnowieniowych i prowizji od wartości aktywów, w związku z czym na dzień 31 grudnia 2016 roku Open Finance S.A. dokonał spisania aktywa z tego tytułu.

Stawki i sposób amortyzacji rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych

Kierownictwo jednostki dominującej na każdy koniec okresu sprawozdawczego uczestniczy w procesie ustalania wysokości stawek amortyzacyjnych na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności rzeczowych środków trwałych oraz wartości niematerialnych. Grupa corocznie dokonuje weryfikacji przyjętych okresów użyteczności. Szacowane okresy użytkowania zostały przedstawione na stronach 21 i 23.

Bazy klientów

Grupa ujmuje nabyte bazy danych klientów jako wartości niematerialne, dokonując oceny spełnienia wymogów ujęcia jako wartość niematerialna w szczególności ocenia istnienie przyszłych korzyści ekonomicznych związanych z wykorzystaniem baz danych w oparciu o historyczne i prognozowane występowanie przychodów ze sprzedaży usług klientom znajdującym się w nabytych bazach danych. Grupa weryfikuje okres i metodę amortyzacji składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów co najmniej na koniec każdego roku obrotowego i ujmuje zmianę jako zmianę wartości szacunkowych zgodnie z MSR 8.

W dniu 29 sierpnia 2016 roku Grupa zakończyła proces analizy w zakresie adekwatności okresów użytkowania oraz metody amortyzacji wartości niematerialnych w postaci nabywanych baz danych zawierających dane kontaktowe do potencjalnych klientów Grupy. Analiza polegała na szczegółowej segmentacji i weryfikacji posiadanej bazy klientów pod kątem jej efektywności oraz możliwości generowania w przyszłości korzyści ekonomicznych. W ramach analizy Grupa oszacowała oczekiwany poziom przepływów pieniężnych przypisanych do tego składnika aktywów w oparciu o historyczny i prognozowany poziom przychodów ze sprzedaży usług

klientów, których dane kontaktowe znajdują się w nabywanych bazach. Przeprowadzona analiza była efektem rozpoczętego w marcu 2016 roku procesu optymalizacji działania sieci stacjonarnych Grupy w wyniku którego część agentów pracujących w modelu stacjonarnym i korzystających z nabytych przez Grupę baz klientów, zostało przeniesionych do pracy w modelu „mobilnym”, polegającym na samodzielny pozyskaniu klienta.

W wyniku powyższej analizy Grupa dokonała następujących zmian:

- skrócono okres amortyzacji z 7 do 4 lat;
- zmieniono metodę amortyzacji z liniowej na degresywną w oparciu o metodę sumy cyfr, jako że nabyta baza klientów najwięcej korzyści ekonomicznych generuje w pierwszych kilkunastu miesiącach od momentu jej nabycia, i tak: w pierwszym roku baza zostanie zamortyzowana w 43%, w drugim roku w 31%, w trzecim roku w 19% a w czwartym roku w 7%.

Zgodnie z MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów skrócenie okresu oraz zmiana metody amortyzacji, jest zmianą wartości szacunkowych i w związku z tym została ujęta prospektywnie, począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Znak towarowy i wartość firmy

Znak towarowy oraz wartość firmy są corocznie testowane pod kątem utraty wartości. Zidentyfikowana utrata wartości jest odnoszona do wyniku finansowego.

Przeprowadzone testy zarówno na dzień 31 grudnia 2016 roku jak i 31 grudnia 2015 roku nie wykazały utraty wartości przez znak towarowy (Nota X.11).

Prawo Open Finance wynikające z zawartych w dniu 5 sierpnia 2013 roku umów inwestycyjnych „Opcja Call”:

Opcja Call to prawo Spółki do żądania zbycia akcji Open Finance TFI S.A. przez osoby fizyczne i prawne na rzecz Open Finance S.A. w uzgodnionych umownie terminach. Ewentualna cena wykupu jest kalkulowana jako iloczyn określonego procentowo udziału sprzedawanych akcji w kapitale zakładowym Open Finance TFI S.A., zysku netto Open Finance TFI S.A. w roku poprzedzającym wykup oraz uzgodnionego stałego mnożnika.

W dniu 29 grudnia 2016 roku jednostka dominująca podpisała aneksy do umów inwestycyjnych z trzema akcjonariuszami mniejszościowymi, które wygasily powyższe opcje. Dla reszty akcjonariuszy, zgodnie z podpisanymi umowami, opcje przewidziane do wykupu w 2016 roku zostały zrealizowane.

Opcja wynikająca z podpisanych aneksów spełnia definicję instrumentu finansowego zgodnie z MSR 32 i w związku z tym jest ujmowana i wyceniana zgodnie z MSR 32 i MSR 39. W ocenie Open Finance S.A. nie istnieje możliwość wiarygodnej wyceny opcji do wartości godziwej, głównie ze względu na fakt, że instrumentem bazowym są instrumenty kapitałowe jednostki nienotowanej na aktywnym rynku. W związku z powyższym Spółka korzysta ze zwolnienia przewidzianego przez MSR 39 i ujmuje opcję po koszcie historycznym, który jest równy zero.

Ujęcie opcji w sprawozdaniu skonsolidowanym w wyniku utraty kontroli nad Open Finance TFI S.A. jest tożsame z ujęciem jednostkowym.

Prawo osób fizycznych i prawnych wynikające z zawartych w dniu 5 sierpnia 2013 roku umów inwestycyjnych „Opcja Put”:

Opcje Put to przysługujące osobom fizycznym i prawnym opcje sprzedaży akcji Open Finance TFI S.A. przez te osoby na rzecz Open Finance S.A. w uzgodnionych umownie terminach. Ewentualna cena wykupu jest kalkulowana jako iloczyn określonego procentowo udziału sprzedawanych akcji w kapitale zakładowym Open Finance TFI S.A., zysku netto Open Finance TFI S.A. w roku poprzedzającym wykup oraz uzgodnionego stałego

mnożnika. W dniu 29 grudnia 2016 roku Spółka podpisała aneksy do umów inwestycyjnych z trzema akcjonariuszami mniejszościowymi, które wygasły powyższe opcje. Dla reszty akcjonariuszy, zgodnie z podpisanymi umowami, opcje przewidziane do wykupu w 2016 roku zostały zrealizowane.

W odniesieniu do nowych opcji, które zostaną podpisane w przyszłości, w ocenie Zarządu Open Finance S.A. ustalona w ten sposób kwota płatności z opcji, określona jako różnica pomiędzy kwotą ustaloną na bazie stałego mnożnika zysku netto oraz wartości akcji nie jest bezpośrednio uzależniona od wartości przedsiębiorstwa Open Finance TFI S.A. w dowolnym momencie czasu i w związku z tym opcja nie spełnia definicji transakcji płatności w formie akcji i nie wchodzi w zakres MSSF 2. W ocenie Zarządu transakcja ta nie wchodzi również w zakres MSR 19, gdyż zobowiązanie powstaje po stronie jednostki innej niż ta na rzecz której świadczone są usługi (usługi świadczone na rzecz Open Finance TFI S.A., a zobowiązanie dotyczy Open Finance S.A.).

Ujęcie opcji w sprawozdaniu skonsolidowanym w wyniku utraty kontroli nad Open Finance TFI S.A. jest tożsame z ujęciem jednostkowym.

Prawo Open Finance wynikające z zawartych w dniu 22 października 2014 roku umów inwestycyjnych „Opcja Call”:

W dniu 22 października 2014 roku Open Finance sprzedał 51 tysięcy sztuk akcji Open Brokers S.A., co stanowi 51% udziału w kapitale tej spółki za łączną kwotę 16.200 tys. zł.

Opcja Call to prawo Spółki do żądania zbycia akcji Open Brokers S.A. przez osoby prawne na rzecz Open Finance S.A. w uzgodnionych umownie terminach w latach od 2017 do 2020. Ewentualna cena wykupu jest kalkulowana jako iloczyn określonego procentowo udziału sprzedawanych akcji w kapitale zakładowym Open Brokers S.A., zysku netto Open Brokers S.A. w roku poprzedzającym wykup oraz uzgodnionego stałego mnożnika.

Opcja ta spełnia definicję instrumentu finansowego zgodnie z MSR 32 i w związku z tym jest ujmowana i wyceniana zgodnie z MSR 32 i MSR 39. W ocenie Open Finance S.A. nie istnieje możliwość wiarygodnej wyceny opcji do wartości godziwej, głównie ze względu na fakt, że instrumentem bazowym są instrumenty kapitałowe jednostki nienotowanej na aktywnym rynku. W związku z powyższym Spółka korzysta ze zwolnienia przewidzianego przez MSR 39 i ujmuje opcję po koszcie historycznym, który jest równy zero.

Odpis z tytułu utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz należności kaucyjnych

Odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych oraz należności kaucyjnych tworzony jest na podstawie analizy indywidualnych sald należności. Do przesłanek utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz należności kaucyjnych Grupa zalicza:

- niewywiązywanie się kontrahenta z płatności należności w ustalonym terminie;
- wystąpienie znaczących trudności finansowych dłużnika;
- zaistnienie wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub restrukturyzacji dłużnika;
- toczące się wobec dłużnika postępowanie upadłościowe;

Wszelkie przesłanki utraty wartości analizowane są przynajmniej na koniec okresu sprawozdawczego. Zidentyfikowana utrata wartości odnoszona jest do wyniku finansowego. Zmiany na odpisach aktualizujących należności z tytułu dostaw i usług zostały opisane w notcie X.15.

Podatek odroczony

Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku dochodowego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników

podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Wyliczenie aktywów z tytułu podatku dochodowego zaprezentowano w nocie X.7.3.

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe.

Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe wyliczana jest metodą aktuarialną przez niezależnego aktuarium jako wartość obecna przyszłych zobowiązań Grupy wobec pracowników według stanu zatrudnienia i płac na dzień aktualizacji. Rezerwa na odprawy emerytalne i rentowe podlega aktualizacji na bazie rocznej. Wyliczenie rezerw jest oparte na szeregu założeń, zarówno, co do warunków makroekonomicznych jak i założeń dotyczących rotacji pracowników, ryzyka śmierci i innych. Informacje dotyczące szacowanych wysokości świadczeń zostały przedstawione w nocie X.25.

VIII. POLITYKA RACHUNKOWOŚCI

1. Oświadczenie o zgodności z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) oraz MSSF zatwierdzonymi przez Unię Europejską (łącznie dalej jako „MSSF-UE” lub „MSSF”).

MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Grupa zastosowała MSSF – UE po raz pierwszy sporządzając Skonsolidowane Historyczne Informacje Finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2009 roku na potrzeby sporządzenia prospektu emisyjnego. Data przejścia na MSSF – UE to 1 stycznia 2007 roku. W związku z powyższym niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest kolejnym sprawozdaniem finansowym sporządzonym zgodnie z MSSF – UE.

Zasady rachunkowości stosowane przez Grupę zostały opisane w nocie VIII.7 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

2. Waluta funkcjonalna i waluta skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną jednostki dominującej i spółki zależnej oraz spółek stowarzyszonych jak również walutą sprawozdawczą niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski.

3. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zmiany do istniejących standardów i interpretacja zastosowane po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2016 rok

Następujące zmiany do istniejących standardów oraz interpretacja wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) oraz zatwierdzone do stosowania w UE wchodzi w życie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Grupy za 2016 rok:

- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienia na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Jednostki inwestycyjne: zastosowanie zwolnienia z konsolidacji - zatwierdzone w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),

- Zmiany do MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” – Rozliczanie nabycia udziałów we wspólnych operacjach - zatwierdzone w UE w dniu 24 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 38 „Aktywa niematerialne” – Wyjaśnienia na temat akceptowalnych metod amortyzacyjnych - zatwierdzone w UE w dniu 2 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” oraz MSR 41 „Rolnictwo” – Uprawy roślinne - zatwierdzone w UE w dniu 23 listopada 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze - zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe” – Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych - zatwierdzone w UE w dniu 18 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie).
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa – zatwierdzone w UE w dniu 17 grudnia 2014 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lutego 2015 lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2012-2014)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 5, MSSF 7, MSR 19 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa - zatwierdzone w UE w dniu 15 grudnia 2015 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 lub po tej dacie).

Wyżej wymienione zmiany do istniejących standardów oraz interpretacja nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdania finansowe za 2016 rok.

4. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie

Zatwierdzając niniejsze sprawozdanie finansowe Grupa nie zastosowała następujących standardów, zmian standardów i interpretacji, które zostały opublikowane i zatwierdzone do stosowania w UE, ale które nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 „Instrumenty finansowe” - zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” oraz zmiany do MSSF 15 „Data wejścia w życie MSSF 15” - zatwierdzony w UE w dniu 22 września 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).).

Zarząd nie przewiduje, aby wprowadzenie powyższych standardów oraz interpretacji miało istotny wpływ na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości.

Standardy i Interpretacje przyjęte przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, zmian do standardów i interpretacji, które według stanu na dzień sprawozdania finansowego nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania w UE (poniższe daty wejścia w życie odnoszą się do standardów w wersji pełnej):

- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14,
- MSSF 16 „Leasing” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 2 „Płatności na bazie akcji” – Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” – Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Instrumenty ubezpieczeniowe” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie lub w momencie zastosowania MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy),
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” – Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności),
- Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” – Wyjaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych” – Inicjatywa w odniesieniu do ujawnień (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy” – Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niezrealizowanych strat (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne” – Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2014-2016)” – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 12 oraz MSR 28) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (zmiany do MSSF 12 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie, a zmiany do

MSSF 1 i MSR 28 obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

- Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe” (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy, wyżej wymienione nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy. Jednocześnie nadal poza regulacjami zatwierdzonymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

5. Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Open Finance S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostki zależnej sporządzone każdorazowo za rok zakończony dnia 31 grudnia, z wyłączeniem spółki Home Broker S.A., która w 2015 roku wydłużyła rok księgowy i w związku z tym sporządziła kolejne roczne sprawozdanie na dzień 30 listopada 2016 roku. Sprawozdanie finansowe jednostki zależnej sporządzane jest przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty. Dane finansowe Home Broker S.A. zostały uwzględnione na podstawie pakietu sprawozdawczego sporządzonego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostka zależna podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Zgodnie z MSSF 10 Skonsolidowane sprawozdania finansowe sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce wtedy i tylko wtedy, gdy podmiot dominujący jednocześnie:

- posiada władzę nad jednostką, w której dokonał inwestycji;
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w jednostce, w której dokonał inwestycji oraz
- posiada możliwość wykorzystania władzy nad jednostką, w której dokonał inwestycji, do wywierania wpływu na kwotę zwrotów inwestora.

Dokonując oceny czy jednostka dominująca sprawuje kontrolę nad jednostką, w której dokonała inwestycji zarząd jednostki dominującej bierze pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności. Grupa dokonuje ponownej oceny, czy sprawuje kontrolę nad daną jednostką, jeżeli fakty i okoliczności wskazują, iż nastąpiła zmiana jednego bądź więcej z trzech elementów kontroli wymienionych powyżej.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz

udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

6. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są ujmowane metodą praw własności. Są to jednostki, na które jednostka dominująca bezpośrednio lub poprzez spółki zależne wywiera znaczący wpływ i które nie są ani jej jednostkami zależnymi, ani wspólnymi przedsięwzięciami. Sprawozdania finansowe jednostek stowarzyszonych są podstawą wyceny posiadanych przez jednostkę dominującą udziałów metodą praw własności. Rok obrotowy jednostek stowarzyszonych i jednostki dominującej jest jednakowy. Spółki stowarzyszone stosują zasady rachunkowości zawarte w Ustawie o Rachunkowości. Przed obliczeniem udziału w aktywach netto jednostek stowarzyszonych dokonuje się odpowiednich korekt w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych są wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia powiększonej o późniejsze zmiany udziału jednostki dominującej w aktywach netto tych jednostek, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Udział w zyskach lub stratach jednostek stowarzyszonych odzwierciedlany jest w skonsolidowanym zysku lub stracie. Korekta wartości bilansowej może być także konieczna ze względu na zmiany proporcji udziału w jednostce stowarzyszonej, wynikające ze zmian w innych całkowitych dochodach tej jednostki. Udział Grupy w tych zmianach ujmuje się w innych całkowitych dochodach Grupy.

Ocena inwestycji w jednostki stowarzyszone pod kątem utraty wartości ma miejsce, kiedy istnieją przesłanki wskazujące na to, że nastąpiła utrata wartości lub odpis z tytułu utraty wartości dokonany w latach poprzednich już nie jest wymagany.

7. Istotne zasady rachunkowości

Poniżej prezentowane istotne zasady rachunkowości zostały zastosowane do wszystkich okresów sprawozdawczych zaprezentowanych w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przez wszystkie podmioty Grupy.

Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

	31.12.2016	31.12.2015
USD	4,1793	3,9011
EUR	4,4240	4,2615

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdolnego do używania. W skład kosztu wchodzi również koszt wymiany części składowych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

Środki trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych remontów.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

<u>Typ</u>	<u>Okres</u>
Inwestycje w obiektach obcych	3 – 4 lata (nie dłużej niż czas trwania umowy najmu)
Maszyny i urządzenia techniczne	3 – 6 lat
Zespoły komputerowe	3 – 4 lata
Środki transportu	4- 5 lat (nie dłużej niż czas trwania umowy leasingu)
Sprzęt biurowy, meble	3 - 4 lata

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) są ujmowane w wyniku finansowym w okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Inwestycje rozpoczęte dotyczą środków trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszone o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

Wartość końcową, okres użytkowania oraz metodę amortyzacji składników aktywów weryfikuje się, i w razie konieczności – koryguje, na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Każdorazowo, przy wykonywaniu remontu, koszt remontu jest ujmowany w wartości bilansowej rzeczowych aktywów trwałych, jeżeli są spełnione kryteria ujmowania.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek gospodarczych jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w

cenie nabycia pomniejszonej o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych ocenia się co roku, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości. Okresy użytkowania są także poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od początku okresu sprawozdawczego.

Nabyte bazy klientów są ujmowane przez Grupę jako aktywa niematerialne. Grupa ocenia okres użytkowania składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów jako określony i amortyzuje go metodą degresywną. Nabyte bazy klientów Grupa amortyzuje przez okres, w którym spodziewane są przyszłe korzyści dla Grupy z tytułu sprzedaży produktów do klientów z nabytej bazy. Po początkowym ujęciu, Grupa stosuje model ceny nabycia. Grupa weryfikuje okres i metodę amortyzacji składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów co najmniej na koniec każdego roku obrotowego i ujmuje zmianę jako zmianę wartości szacunkowych zgodnie z MSR 8. Spółka dokonuje testów na utratę wartości składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów zgodnie z MSR 36 za każdym razem, kiedy istnieją przesłanki, że nastąpiła utrata wartości tego składnika. Grupa zaprzestaje ujmowania składnika aktywów niematerialnych z tytułu nabytych baz klientów w momencie zbycia lub gdy nie przewiduje się osiągnięcia przyszłych korzyści ekonomicznych z jego użytkowania i następującego po nim zbycia – szerzej opisane w nocie X.11.

W dniu 29 sierpnia 2016 roku Grupa zakończyła proces analizy w zakresie adekwatności okresów użytkowania oraz metody amortyzacji wartości niematerialnych w postaci nabywanych baz danych zawierających dane kontaktowe do potencjalnych klientów Grupy. Analiza polegała na szczegółowej segmentacji i weryfikacji posiadanej bazy klientów pod kątem jej efektywności oraz możliwości generowania w przyszłości korzyści ekonomicznych. W ramach analizy Grupa oszacowała oczekiwany poziom przepływów pieniężnych przypisanych do tego składnika aktywów w oparciu o historyczny i prognozowany poziom przychodów ze sprzedaży usług klientów, których dane kontaktowe znajdują się w nabywanych bazach. Przeprowadzona analiza była efektem rozpoczętego w marcu 2016 roku procesu optymalizacji działania sieci stacjonarnych Spółki w wyniku którego część agentów pracujących w modelu stacjonarnym i korzystających z nabytych przez Grupę baz klientów, zostało przeniesionych do pracy w modelu „mobilnym”,

polegającym na samodzielnym pozyskaniu klienta.

W wyniku powyższej analizy Grupa dokonała następujących zmian:

- skrócono okres amortyzacji z 7 do 4 lat;
- zmieniono metodę amortyzacji z liniowej na degresywną w oparciu o metodę sumy cyfr, jako że nabyta baza klientów najwięcej korzyści ekonomicznych generuje w pierwszych kilkunastu miesiącach od momentu jej nabycia, i tak: w pierwszym roku baza zostanie zamortyzowana w 43%, w drugim roku w 31%, w trzecim roku w 19% a w czwartym roku w 7%.

Zgodnie z MSR 8 Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów skrócenie okresu oraz zmiana metody amortyzacji, jest zmianą wartości szacunkowych i w związku z tym została ujęta prospektywnie, począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku.

Wartość firmy

Wartość firmy jest wartością powstałą w wyniku nabycia jednostki zależnej. Wartość firmy jest początkowo ujmowana według nadwyżki kosztów połączenia jednostek gospodarczych nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych. Wartość firmy jest wykazywana w wysokości ceny nabycia pomniejszonej o łączne dotychczasowe odpisy aktualizujące wynikające z tytułu utraty wartości. Wartość firmy nie jest amortyzowana, a jedynie corocznie testowana pod kątem utraty wartości. Utrata wartości ustalana jest poprzez oszacowanie wartości odzyskiwalnej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, którego dotyczy dana wartość firmy. W przypadku, gdy wartość odzyskiwalna ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż jego wartość bilansowa powiększona o wartość firmy, tworzony jest odpis z tytułu utraty wartości przez wartość firmy.

Znak towarowy

Znak towarowy to składnik wartości niematerialnych przyjęty w transakcji połączenia jednostek gospodarczych, możliwy do wyodrębnienia, określony w sposób wiarygodny, ujęty oddzielnie od wartości firmy. Ponieważ oczekuje się, że znak towarowy będzie się przyczyniał do wypracowywania środków pieniężnych (wpływy netto) przez czas nieokreślony, uznaje się że ma on nieokreślony czas użytkowania. Znak towarowy nie jest amortyzowany aż do chwili zmiany klasyfikacji jego okresu użytkowania na określony. Zgodnie z MSR 36, znak towarowy jest poddawany testom na utratę wartości na koniec każdego okresu sprawozdawczego oraz każdorazowo w przypadku zaistnienia przesłanek wskazujących na wystąpienie utraty jego wartości.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Wartość firmy	Znak towarowy	Oprogramowanie komputerowe	Bazy danych klientów	Inne wartości niematerialne
Okresy użytkowania	nieokreślony	nieokreślony	2 - 10 lat	4 lat	2 - 10 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	nie podlega amortyzacji	nie podlega amortyzacji	metodą liniową	metodą degresywną	metodą liniową
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	nabyte	nabyte	nabyte	nabyte	nabyte
Weryfikacja pod kątem utraty wartości / badanie wartości odzyskiwalnej	Coroczny test utraty wartości	Coroczny test utraty wartości	Coroczną oceną czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości

Inne wartości niematerialne zawierają m.in. nakłady poniesione na utworzenie strony WWW spółek z Grupy jak również nabyte prawa autorskie z zakresu IT.

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych ze sprawozdania z sytuacji finansowej są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w wyniku finansowym w momencie jego wyksięgowania.

Leasing – Grupa jako leasingobiorca

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą na Grupę zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar wyniku finansowego .

Środki trwale użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie, z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Nieruchomości inwestycyjne

Początkowe ujęcie nieruchomości inwestycyjnych następuje według kosztu wytworzenia bądź ceny nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Wartość nieruchomości inwestycyjnych wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmuje koszt wymiany części składowej nieruchomości inwestycyjnej w chwili jego poniesienia, o ile spełnione są kryteria ujmowania i nie obejmuje kosztów bieżącego utrzymania tych nieruchomości.

Po początkowym ujęciu nieruchomości inwestycyjne są wykazywane według wartości godziwej. Zyski lub straty wynikające ze zmian wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym powstały.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania, gdy nie są spodziewane żadne przyszłe korzyści z jej sprzedaży/użytkowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej ze sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w zysku lub stracie w tym okresie, w którym dokonano takiego usunięcia.

Przeniesienia aktywów do nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana sposobu ich użytkowania potwierdzona przez zakończenie użytkowania składnika aktywów przez właściciela lub zawarcie umowy leasingu operacyjnego. Jeżeli składnik aktywów wykorzystywany przez właściciela - Grupę staje się nieruchomością inwestycyjną, Grupa stosuje zasady opisane w części *Rzeczowe aktywa trwałe* aż do dnia zmiany sposobu użytkowania tej nieruchomości. W przypadku przeniesienia aktywów z zapasów do nieruchomości inwestycyjnych, różnicę między wartością godziwą nieruchomości ustaloną na ten dzień przeniesienia, a jej poprzednią wartością wykazaną w sprawozdaniu z sytuacji finansowej ujmuje się w zysku lub stracie.

W przypadku przeniesienia nieruchomości inwestycyjnej do aktywów wykorzystywanych przez właściciela lub do zapasów, domniemany koszt takiego składnika aktywów, który zostanie przyjęty dla celów jego ujęcia w innej kategorii jest równy wartości godziwej nieruchomości ustalonej na dzień zmiany jej sposobu użytkowania.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w tych kategoriach kosztów, które odpowiadają funkcji składnika aktywów, w przypadku którego stwierdzono utratę wartości.

Na każdy dzień sprawozdawczy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od czasu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po odjęciu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach w ogóle nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód w wyniku finansowym. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą

Połączenie jednostek gospodarczych dotyczące jednostek bądź przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą to połączenie jednostek gospodarczych, w ramach którego wszystkie łączące się jednostki lub przedsięwzięcia znajdują się ostatecznie pod kontrolą tej samej strony bądź stron zarówno przed, jak i po połączeniu jednostek gospodarczych, oraz kontrola ta nie jest tymczasowa (MSSF 3).

MSSF 3 nie ma zastosowania do połączeń jednostek gospodarczych dotyczących jednostek lub przedsięwzięć znajdujących się pod wspólną kontrolą. W takiej sytuacji (zgodnie z MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości,

zmiany wartości szacunkowych, i korygowanie błędów”: „w przypadku braku standardu bądź interpretacji mających bezpośrednie zastosowanie do danej transakcji, innego zdarzenia lub warunku”) zarząd jednostki dominującej kieruje się osądem przy opracowywaniu i stosowaniu zasad rachunkowości, co prowadzi do uzyskania informacji wiarygodnych (tzn. wiernie przedstawiających sytuację, odzwierciedlających ekonomiczną treść transakcji, a nie tylko formę prawną, obiektywnych, zgodnych z zasadą ostrożnej wyceny oraz kompletnych) oraz przydatnych dla użytkowników.

Przy kierowaniu się osądem zarząd uwzględnia następujące źródła:

- wymogi i wytyczne zawarte w standardach oraz interpretacjach dotyczących podobnych i powiązanych zagadnień;
- definicje, kryteria ujmowania i wyceny aktywów, zobowiązań, przychodów i kosztów określone w Założeniach koncepcyjnych.

Przy kierowaniu się osądem zarząd może również uwzględniać najaktualniejsze regulacje innych podmiotów tworzących standardy na podstawie podobnych założeń koncepcyjnych.

W związku z zapisami MSR 8 zarząd jednostki dominującej może kierować się wytycznymi MSSF 3 dokonując rozliczenia nabycia akcji Home Broker S.A. W celu rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych po wspólną kontrolą w 2011 roku (nabycie przez Open Finance S.A. akcji Home Broker S.A.) Grupa zastosowała metodę nabycia. Wybrana metoda, spełniała w ocenie zarządu jednostki dominującej kryteria wyznaczone w MSR 8 „*Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych, i korygowanie błędów*”.

Zastosowanie metody nabycia wymaga ujęcia wszystkich zidentyfikowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej według ich wartości godziwej określonej na dzień przejęcia kontroli. Różnica pomiędzy wartością godziwą zapłaty a ujętymi według wartości godziwej aktywami netto spółki przejmowanej może prowadzić do powstania wartości firmy lub zysku na okazyjnym nabyciu.

Potencjalne skutki podatkowe różnic przejściowych (pomiędzy ustaloną na dzień transakcji wartością podatkową składników aktywów netto jednostki przejmowanej, a ich wartością przyjętą na potrzeby rozliczenia księgowego transakcji), które istnieją na dzień przejęcia lub wynikają z przejęcia będą podlegały ujęciu zgodnie z MSR 12 *Podatek dochodowy* („MSR 12”). Rozpoznanie składnika aktywów z tytułu podatku odroczonego będzie uzależnione od prawdopodobieństwa jego realizacji, rezerwę natomiast ujmie się w pełnej jej wysokości. Kwota rozpoznanego na dzień nabycia podatku odroczonego wpłynie na wartość firmy lub zysk na okazyjnym nabyciu.

Identyfikacja składników aktywów netto jednostki przejmowanej i określenie ich wartości godziwej na dzień nabycia może doprowadzić do rozpoznania w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym aktywów i zobowiązań, które nie występowały w księgach jednostki przejmowanej przed połączeniem. Dotyczy to w szczególności wartości niematerialnych wewnętrznie wytworzonych przez tę jednostkę, które jako takie mogły nie spełniać kryteriów rozpoznania w jej jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Wartość godziwa zapłaty stanowiąca podstawę kalkulacji wartości firmy lub zysku na okazyjnym nabyciu akcji jest każdorazowo wyznaczana jako wartość godziwa zapłaty, z uwzględnieniem wartości godziwej płatności warunkowych.

Koszty związane bezpośrednio z transakcją nabycia akcji nie stanowią elementu ceny przejęcia i podlegają ujęciu w skonsolidowanym wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Przy stosowaniu metody nabycia (zgodnie z MSSF 3) jednostka przejmująca ma 12 miesięcy na ostateczne rozliczenie nabycia (okres wyceny). Dotyczy to zarówno ustalenia wartości godziwej przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jak również ustalenia wartości godziwej dokonanej zapłaty. W okresie

wyceny jednostka przejmująca koryguje retrospektywnie dotychczasowe wartości ujęte na dzień przejęcia, aby odzwierciedlić nowe informacje uzyskane o faktach i okolicznościach, które istniały na dzień przejęcia, i jeśli byłyby wówczas znane, wpłynęłyby na wycenę pozycji ujętych na ten dzień. Efekt takich zmian zwiększa/zmniejsza wartość firmy. W przypadku korekt wartości godziwej przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych oraz wartości godziwej zapłaty, które wynikają z powzięcia nowych informacji (które nie mogły być znane na moment rozliczenia przejęcia) efekt takich zmian jest ujmowany bezpośrednio w wyniku grupy. Do takich faktów i okoliczności należą m.in. zdarzenia, które miały miejsce po transakcji nabycia, jak np. osiągnięcie określonego wyniku finansowego przez przejmowaną jednostkę czy nowi klienci lub transakcje gospodarcze, które jednostka przejmowana zdobyła po dacie nabycia. Po zakończeniu okresu wyceny jednostka przejmująca dokonuje zmiany w rozliczeniu połączenia tylko w razie konieczności skorygowania błędu zgodnie z MSR 8.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- Pożyczki i należności,
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. *Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności* kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Składnikiem *aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy* jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

1. Jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu. Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:
 - nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
 - częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
 - instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych,
2. Został zgodnie z MSR 39 zakwalifikowany do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sporządzenia sprawozdań finansowych bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do

kategori *aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy*. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów pochodnych jest wyraźnie zakazane. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii *wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy*, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdań finansowych. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdań finansowych zalicza się do aktywów trwałych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. *Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży* są ujmowane według wartości godziwej, z uwzględnieniem kosztów transakcyjnych, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji, z uwzględnieniem wartości rynkowej na dzień bilansowy. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, *aktywa finansowe dostępne do sprzedaży* wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczone, odnosi się jako inne całkowite dochody na kapitał z aktualizacji wyceny. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości odnosi się do sprawozdania z całkowitych dochodów jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniony w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy; zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku posiadane przez Grupę akcje LC Corp S.A. zostały zakwalifikowane do kategorii aktywów dostępnych do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2015 roku żadne aktywa finansowe nie zostały zakwalifikowane przez Grupę do kategorii:

- wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- utrzymywanych do terminu wymagalności oraz

- dostępnych do sprzedaży

oprócz pozostałych finansowych aktywów krótkoterminowych, które dotyczą certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Open Finance TFI S.A., które są wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy koniec okresu sprawozdawczego Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Jeżeli takie przesłanki istnieją, Grupa ustala kwoty odpisów z tytułu utraty wartości. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się bezpośrednio lub poprzez odpis. Kwotę straty ujmuje się jako pozostały koszt operacyjny w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych składników aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako pozostały przychód operacyjny w zakresie, w jakim na dzień odwrócenia wartość bilansowa składnika aktywów nie przewyższa jego zamortyzowanego kosztu.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości składnika *aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży*, to kwota stanowiąca różnicę pomiędzy ceną nabycia tego składnika aktywów (pomniejszona o wszelkie spłaty kapitału i amortyzację) i jego bieżącą wartością godziwą (pomniejszoną o wszelkie odpisy z tytułu utraty wartości tego składnika uprzednio ujęte w kosztach w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), zostaje wyksięgowana z kapitału własnego i przeniesiona do wyniku finansowego. Nie można ujmować w wyniku finansowym odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości instrumentów kapitałowych kwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży. Jeżeli w następnym okresie wartość godziwa instrumentu dłużnego dostępnego do sprzedaży wzrośnie, a wzrost ten może być obiektywnie łączony ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu z tytułu utraty wartości w wyniku finansowym, to kwotę odwracanego odpisu ujmuje się w wyniku finansowym.

Instrumenty pochodne

Pochodne instrumenty finansowe wycenia się w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji, które będą poniesione przy ich sprzedaży. Podstawą do wyznaczenia wartości godziwej pochodnego instrumentu finansowego przy początkowym ujęciu jest cena transakcyjna, tj. wartość godziwa uiszczonej lub otrzymanej zapłaty. Wyjątek stanowią zobowiązania będące instrumentem pochodnym powiązany z i rozliczany przez dostawę instrumentu kapitałowego, w odniesieniu do którego nie występuje cena notowana na aktywnym rynku za identyczny instrument (tj. nie występują dane wejściowe na poziomie 1), którego wartość godziwa nie może zostać wiarygodnie ustalona i który wycenia się według kosztu.

Rachunkowość zabezpieczeń

W okresach od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń.

Wbudowane instrumenty finansowe

W okresach od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiadała wbudowanych instrumentów finansowych.

Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług są ujmowane i wykazywane według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na wątpliwe należności. Odpis na należności oszacowywany jest wtedy, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Pozostałe należności

Pozostałe należności obejmują w szczególności kaucje wpłacone z tytułu najmu lokali. Kaucje prezentowane są zgodnie z terminem zapadalności – odpowiednio jako aktywa trwale bądź obrotowe. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość pozostałych należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z daną należnością. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie

należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności budżetowe prezentowane są w ramach pozostałych aktywów niefinansowych, z wyjątkiem należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych, które stanowią w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębną pozycję.

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w rachunku przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, pomniejszonych o niespłacone kredyty w rachunkach bieżących (jeśli występują).

Rozliczenia międzyokresowe

W celu przypisania kosztów do okresów sprawozdawczych, których one dotyczą, Grupa dokonuje czynnych i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Czynne rozliczenia międzyokresowe odnoszą się do kosztów przyszłych okresów sprawozdawczych.

W biernych rozliczeniach międzyokresowych kosztów uwzględnione są koszty bieżącego okresu, których jeszcze nie poniesiono oraz rezerwy na zobowiązania, które Grupa ustala w oparciu o wiarygodne szacunki przyszłych wydatków związanych z bieżącą działalnością Grupy, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów oraz rezerwy, które mają w pełni pokryć przyszłe zobowiązania wobec pracowników, m.in. z tytułu niewykorzystanych urlopów czy nagród zadaniowych. Jako rozliczenia międzyokresowe bierne ujmowane są również niezafakturowane koszty prowizji dla doradców Grupy (sieć doradców stacjonarnych i doradców mobilnych Open Direct).

Zapasy

Zapasy wyceniane są według cen ich nabycia nie wyższych od ich cen sprzedaży netto na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości

godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sporządzenia sprawozdań finansowych bez uwzględnienia kosztów transakcji. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty lub przychody finansowe.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy w momencie początkowego ujęcia ujmowane są według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z zaciągnięciem danego zobowiązania (np. uzyskania kredytu lub pożyczki). Po początkowym ujęciu zobowiązania te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstającą z tytułu zamiany różnicę odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w wyniku finansowym.

Oprocentowane papiery dłużne

W momencie początkowego ujęcia papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z emisją.

Po początkowym ujęciu oprocentowane papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z emisją papieru oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą usunięcia zobowiązania ze sprawozdania z sytuacji finansowej, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania niefinansowe

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania niefinansowe wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz zobowiązania wobec pracowników z tytułu wynagrodzeń.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na podmiocie Grupy ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są

wykazane w wyniku finansowym po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

Płatności w formie akcji

W odniesieniu do wyceny funkcjonującego w podmiocie dominującym od dnia 13 września 2011 roku programu motywacyjnego dla kluczowych pracowników (szerzej opisanego w notce X.33 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku) Grupa stosuje MSSF 2 *Płatności w formie akcji*. Program motywacyjny spełnia definicję transakcji płatności w formie akcji rozliczanej w instrumentach kapitałowych, gdyż:

- program skierowany jest do pracowników jednostki dominującej (uczestników programu);
- w przypadku spełnienia warunków koniecznych do nabycia warrantów (nabycia uprawnień) uczestnicy programu otrzymują wynagrodzenie w formie instrumentów kapitałowych (warrantów uprawniających do objęcia akcji), których wartość jest uzależniona od wartości instrumentów kapitałowych Open Finance;
- jednostka dominująca otrzymuje usługi świadczone przez pracowników (świadczenie pracy) na jej rzecz w zamian za gratyfikację w postaci programu motywacyjnego.

W związku z powyższym funkcjonujący w Grupie program motywacyjny jest ujmowany zgodnie z MSSF 2 w następujący sposób:

- wycena przyznanych instrumentów kapitałowych do wartości godziwej jest dokonywana na datę przyznania uprawnień (13 września 2011 roku). Z uwagi na fakt, iż transakcja jest klasyfikowana jako rozliczana w instrumentach kapitałowych, instrumenty przyznane w ramach programu nie podlegają ponownej wycenie do wartości godziwej na kolejne daty bilansowe ani na dzień rozliczenia programu;
- koszty z tytułu programu są ujmowane stopniowo przez okres nabywania uprawnień (rozpoznawane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty pracownicze w korespondencji z pozostałymi kapitałami rezerwowymi);
- warunki nabycia uprawnień (inne niż warunki rynkowe) uwzględniane są w trakcie trwania programu poprzez korektę liczby instrumentów kapitałowych, która jest wykorzystywana do wyceny wartości całej transakcji, tak aby wartość ujętych usług w zamian za przyznane instrumenty kapitałowe uwzględniała liczbę instrumentów, do których ostatecznie zostaną nabyte uprawnienia;
- łączna kwota rozpoznanych kosztów uzależniona jest od stopnia realizacji warunków nabywania uprawnień, przy czym w przypadku zrealizowania całego programu łączna kwota rozpoznanego kosztu jest równa wartości godziwej całej transakcji na dzień przyznania. W przypadku niezrealizowania programu koszt z tytułu programu nie jest rozpoznawany tylko w przypadku, gdy nie zostały zrealizowane nierynkowe warunki nabywania uprawnień (funkcjonujący w Spółce program zawiera wyłącznie warunki nierynkowe).

W roku 2013 Spółka nie rozpoznała kosztów warrantów serii C oraz wyśięgowała koszty warrantów serii C ujęte w latach poprzednich w związku z brakiem realizacji planów finansowych na 2013 rok, co było jednym z warunków nabywania uprawnień (warunek nierynkowy). Szczegóły dotyczące rozpoznanych w 2013 roku

kosztów programu motywacyjnego znajdują się w nocie X.33 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2013 roku. W 2015 i 2016 roku program motywacyjny nie obowiązywał.

Kapitał własny

Kapitały własne stanowią kapitały i fundusze tworzone zgodnie z obowiązującym prawem, właściwymi ustawami oraz statutem.

Na kapitały własne składają się: kapitał podstawowy, zyski zatrzymane (niepodzielony wynik finansowy) oraz pozostałe kapitały rezerwowe.

Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy wykazywany jest według wartości nominalnej, zgodnie ze statutem oraz wpisem do rejestru handlowego jednostki dominującej.

Dywidendy za rok obrotowy, które zostały zatwierdzone przez Walne Zgromadzenie jednostki dominującej, ale nie zostały wypłacone na koniec okresu sprawozdawczego, ujawnia się w pozycji „Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe” w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Zyski zatrzymane (niepodzielony wynik finansowy)

Zyski zatrzymane tworzone są z wyniku finansowego roku bieżącego oraz wyników finansowych z lat ubiegłych, które nie zostały przeznaczone na kapitał zapasowy lub rozdystrybuowane do akcjonariuszy.

Pozostałe kapitały rezerwowe

Kapitał zapasowy powstał przy założeniu jednostki dominującej/emisji akcji w wyniku objęcia akcji powyżej ich wartości nominalnej. Pozostała część kapitału zapasowego pochodzi z przeniesienia zysków wypracowanych w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują również kapitał wynikający z oszacowania wartości godziwej otrzymanych usług w ramach funkcjonującego w Spółce programu motywacyjnego rozliczanego w instrumentach kapitałowych („świadczona w formie akcji – składnik kapitałowy”).

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują również kapitał przeznaczony na skup akcji własnych, który powstał w 2012 roku w celu sfinansowania nabywania przez Spółkę akcji własnych niezbędnych do obsługi Programu motywacyjnego, w ramach którego osoby pełniące funkcje kierownicze w Spółce i spółce zależnej Home Broker S.A. były uprawnione do nabycia od Spółki jej akcji własnych. Szczegóły programu opisane zostały w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony dnia 31 grudnia 2012 roku w nocie X.21.3.

Dodatkowo, pozostałe kapitały rezerwowe obejmują kapitał z aktualizacji wyceny, na który odnosi się skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży. Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku kapitał z aktualizacji wyceny nie występował.

Przychody i koszty

Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób. Przychody są rozpoznawane w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty. Przy ujmowaniu przychodów obowiązują również kryteria przedstawione poniżej.

Koszty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli nastąpiło zmniejszenie przyszłych korzyści ekonomicznych związane ze zmniejszeniem stanu aktywów lub zwiększeniem stanu zobowiązań, których

wielkość można wiarygodnie ustalić.

Koszty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów na podstawie bezpośredniego związku pomiędzy poniesionymi kosztami a osiągnięciem odpowiadających im przychodów.

Przychody z tytułu pośrednictwa finansowego i związane z nimi koszty sprzedaży

Grupa otrzymuje przychody z tytułu pośrednictwa finansowego w sprzedaży głównie następujących produktów finansowych:

- kredytów hipotecznych i produktów związanych z kredytami hipotecznymi;
- produktów inwestycyjno – ubezpieczeniowych.

Grupa ujawnia w księgach rachunkowych przychody z tytułu pośrednictwa finansowego w sprzedaży produktów finansowych oraz odpowiadające im koszty sprzedaży tych produktów na podstawie wystawionych faktur sprzedaży.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów ujmowane są przychody ze sprzedaży produktów finansowych w miesiącu uruchomienia wniosku klienta przez bank nabywcy i/lub innych instytucji finansowych oraz koszty prowizji należne pracownikom sieci sprzedaży Grupy/doradcom zewnętrznym z tytułu sprzedaży produktów finansowych.

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Zgodnie z MSR 18 przychód z tytułu pośrednictwa w sprzedaży danego produktu finansowego jest uznawany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przypadku spełnienia następujących warunków:

- uzyskanie korzyści ekonomicznych przez jednostkę jest prawdopodobne - w wyniku wywiązania się przez jednostkę z umowy pośrednictwa traktowanej jako umowa celu;
- stopień zaawansowania świadczonej usługi jest wiarygodnie mierzalny - jednostka traktuje świadczone usługi jako usługi, których wykonania następuje w określonym momencie czasu, przyjmując, iż momentem tym jest uruchomienie wniosku przez bank nabywcy i/lub inną instytucję finansową;
- kwotę przychodów można obliczyć w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu pośrednictwa w obrocie nieruchomości i związane z nimi koszty sprzedaży

Grupa ujawnia w księgach rachunkowych przychody z tytułu pośrednictwa w obrocie nieruchomości oraz odpowiadające im koszty sprzedaży tych produktów na podstawie wystawionych faktur sprzedaży.

W sprawozdaniu z całkowitych dochodów ujmowane są przychody ze sprzedaży usług pośrednictwa w obrocie nieruchomości w miesiącu podpisania umowy przedwstępnej i końcowej oraz koszty prowizji należne doradcom zewnętrznym z tytułu sprzedaży.

Wysokość przychodów ustala się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Zgodnie z MSR 18 przychód z tytułu pośrednictwa w sprzedaży usług pośrednictwa w obrocie nieruchomości jest uznawany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w przypadku spełnienia następujących warunków:

- uzyskanie korzyści ekonomicznych przez jednostkę jest prawdopodobne - w wyniku wywiązania się przez jednostkę z umowy pośrednictwa traktowanej jako umowa celu;
- stopień zaawansowania świadczonej usługi jest wiarygodnie mierzalny;
- kwotę przychodów można obliczyć w wiarygodny sposób.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i przychody nie związane bezpośrednio z działalnością Grupy.

Są to w szczególności:

- wynik z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych,
- otrzymane i zapłacone odszkodowania kary i grzywny,
- wynik z tytułu utworzenia bądź rozwiązania rezerw i odpisów aktualizujących aktywa,
- koszty oraz refaktury tych kosztów na inne podmioty.

Przychody i koszty finansowe

Do przychodów finansowych Grupa zalicza przede wszystkim otrzymane i naliczone przychody z tytułu odsetek od lokat bankowych oraz skutki wyceny zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy (z tym, że efekt dyskonta zobowiązań w czasie prezentowany jest jako koszty finansowe). Przychody te są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

W kosztach finansowych Grupa ujmuje głównie zapłacone i naliczone koszty z tytułu odsetek od zobowiązań oraz koszty opłat leasingowych, w części umożliwiającej uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Podatek dochodowy

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest tworzony metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora lub gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie

stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy koniec okresu sprawozdawczego i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczone wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na koniec okresu sprawozdawczego lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na koniec okresu sprawozdawczego.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwość wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota podatku od towarów i usług należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako część zobowiązań.

Zysk netto na akcję

Podstawowy zysk netto na akcję dla każdego okresu sprawozdawczego jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

Dla celów wyliczenia rozwodnionego zysku na akcję, wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej oraz średnią ważoną liczbę występujących akcji koryguje się o wpływ wszystkich rozwadniających potencjalnych akcji zwykłych.

Udzielone zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub niewystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Grupy;
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37.

Gwarancje finansowe są ujmowane i rozpoznawane zgodnie z przepisami MSR 39.

IX. SEGMENTY OPERACYJNE

Dla celów zarządczych Grupa została podzielona na cztery segmenty w oparciu o charakter sprzedawanych produktów. Istnieją zatem następujące sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- Produkty inwestycyjne;
- Produkty kredytowe;
- Pośrednictwo w obrocie nieruchomości;

Produkty inwestycyjne

Szeroko rozumiana dystrybucja produktów inwestycyjnych obejmuje sprzedaż planów oszczędnościowych, depozytów, lokat strukturyzowanych, funduszy inwestycyjnych i produktów ubezpieczeniowych. Działalność w tym segmencie prowadziła jednostka dominująca.

Produkty kredytowe

Usługi z zakresu dystrybucji produktów kredytowych obejmują sprzedaż kredytów hipotecznych, finansowych i konsumpcyjnych. Usługi te świadczone są zarówno nowym jak i dotychczasowym klientom, którzy za pośrednictwem Grupy zawarli w przeszłości umowy kredytowe. Działalność w tym segmencie prowadziła jednostka dominująca.

Pośrednictwo w obrocie nieruchomości

Grupa zajmuje się pośrednictwem w sprzedaży nieruchomości na rynku wtórnym i pierwotnym na obszarze całego kraju. Dodatkowo Grupa zajmuje się pośrednictwem w poszukiwaniu lokali. Działalność na rynku pośrednictwa prowadzona jest zarówno na rynku komercyjnym jak i detalicznym. Działalność w tym segmencie w ramach Grupy prowadzi spółka Home Broker S.A.

Do dnia 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała segment „Zarządzanie aktywami i funduszami”. W wyniku utraty kontroli w jednostce Open Finance TFI S.A., szerzej opisanej w nocie V, działalność Grupy w zakresie zarządzania aktywami i funduszami została zaniechana, szerzej w nocie X.29.

Żaden z segmentów operacyjnych Grupy nie został połączony z innym segmentem w celu stworzenia powyższych sprawozdawczych segmentów operacyjnych.

Zarząd jednostki dominującej monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów w celu podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Podstawą oceny wyników działalności w segmentach produktów inwestycyjnych, kredytowych i pośrednictwa nieruchomości jest marża na sprzedaży liczona jako różnica między przychodami i kosztami z tytułu pośrednictwa, na które składają się koszty prowizji doradców analizowane na bazie memoriałowej. W wyniku na powyższych segmentach operacyjnych uwzględnione są przychody i koszty związane bezpośrednio z pośrednictwem finansowym/ pośrednictwem w obrocie nieruchomości. Aktywa i zobowiązania Grupy, koszty działalności operacyjnej inne niż bezpośrednio związane ze sprzedażą koszty pośrednictwa finansowego/pośrednictwa w obrocie nieruchomości, pozostałe przychody i koszty operacyjne, koszty i przychody finansowe, oraz podatek dochodowy są monitorowane na poziomie Grupy i nie ma miejsca ich alokacja do segmentów – w poniższych tabelach zostały zaprezentowane jako „Niezaalokowane”.

1.1.2016 - 31.12.2016	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Nie-zaalokowane	Razem
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
Przychody ze sprzedaży	25 125	221 166	68 174	3 366	317 831
Przychody ze sprzedaży	25 125	221 166	68 174	3 366	317 831
Koszty sprzedaży	(10 441)	(144 649)	(45 640)	-	(200 730)
Inne koszty działalności operacyjnej	-	-	-	(186 296)	(186 296)
Zysk brutto ze sprzedaży	14 684	76 517	22 534	(182 930)	(69 195)
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	6 588	6 588
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	(90 448)	(90 448)
Zysk z działalności operacyjnej	14 684	76 517	22 534	(266 790)	(153 055)
Przychody finansowe	-	-	-	200	200
Udział w zysku/(stracie) jednostek stowarzyszonych	-	-	-	(3 501)	(3 501)
Wynik na sprzedaży jednostki zależnej	-	-	-	127 824	127 824
Koszty finansowe	-	-	-	(8 583)	(8 583)
Zysk brutto	14 684	76 517	22 534	(150 850)	(37 115)
Podatek dochodowy	-	-	-	(123)	(123)
Zysk netto za rok obrotowy	14 684	76 517	22 534	(150 973)	(37 238)
Aktywa segmentu na 31.12.2016	-	-	-	631 547	631 547
Zobowiązania segmentu na 31.12.2016	-	-	-	243 932	243 932
Inne informacje:					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	209 089	209 089

1.1.2015 - 31.12.2015	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Nie-zaalokowane	Razem
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
Przychody ze sprzedaży	55 565	209 232	55 926	3 412	324 135
Przychody ze sprzedaży	55 565	209 232	55 926	3 412	324 135
Koszty sprzedaży	(18 676)	(122 181)	(32 154)	-	(173 011)
Inne koszty działalności operacyjnej	-	-	-	(138 189)	(138 189)
Zysk brutto ze sprzedaży	36 889	87 051	23 772	(134 777)	12 935
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	9 912	9 912
Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	(12 374)	(12 374)
Zysk z działalności operacyjnej	36 889	87 051	23 772	(137 239)	10 473
Przychody finansowe	-	-	-	965	965
Udział w zysku jednostek stowarzyszonych	-	-	-	15 765	15 765
Koszty finansowe	-	-	-	(9 278)	(9 278)
Zysk brutto	36 889	87 051	23 772	(129 787)	17 925
Podatek dochodowy	-	-	-	(1 597)	(1 597)
Zysk netto za rok obrotowy	36 889	87 051	23 772	(131 384)	16 328
Aktywa segmentu na 31.12.2015	-	-	-	605 644	635 873
Zobowiązania segmentu na 31.12.2015	-	-	-	229 044	238 403
Inne informacje:					
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	-	-	-	101 350	101 350

Przychody z transakcji z pojedynczymi klientami zewnętrznymi, które indywidualnie przekraczają w każdym z okresów 10% łącznych przychodów Grupy prezentują poniższe tabele:

1.1.2016- 31.12.2016	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Zarządzanie aktywami i funduszami	Razem	Procentowy udział w sprzedaży
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	
Getin Noble Bank S.A.	2 568	30 321	-	-	32 889	10%
PKO Bank Polski S.A.	-	33 074	-	-	33 074	10%

1.1.2015- 31.12.2015	Produkty inwestycyjne	Produkty kredytowe	Pośrednictwo w obrocie nieruchomości	Zarządzanie aktywami i funduszami	Razem	Procentowy udział w sprzedaży
	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	
Getin Noble Bank S.A.	8 818	44 000	708	-	53 526	17%

X. NOTY DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Wartości prezentowane w notach do skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyrażone są w tysiącach złotych (tys. zł).

1. Przychody

Przychody ze sprzedaży	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Produkty kredytow e	221 166	209 232
Produkty inw estycyjne, w tym:	25 125	55 565
Produkty oszczędnościow e	5 651	12 164
Produkty depozytow e	2 568	5 984
Jednorazow e produkty inw estycyjne	16 906	37 417
Pośrednictw o w obrocie nieruchomości, w tym:	68 174	55 926
Rynek pierw otny	42 685	29 263
Rynek w tórny	25 489	26 663
Pozostałe	3 366	3 412
Razem	317 831	324 135

2. Koszty działalności operacyjnej

Koszty działalności operacyjnej	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Św iadczenia pracow nicze, w tym:	59 186	70 521
- wynagrodzenia	48 625	58 183
- koszty ubezpieczeń społecznych	7 890	9 626
- pozostałe św iadczenia	2 671	2 712
Zużycie materiałów i energii	6 951	7 122
Usługi obce, w tym:	233 459	202 635
- prow izje doradców zew nętrznych	194 956	158 291
- w ynajem i dzierżaw a	24 297	27 692
- marketing, reprezentacja i reklama	4 976	5 371
- usługi telekomunikacyjne i pocztow e	2 021	3 058
- koszty obsługi i napraw	2 096	2 741
- usługi IT	1 290	1 270
- usługi praw ne	974	1 266
- usługi w indykacyjne	694	866
- ubezpieczenia	324	420
- usługi doradcze	196	210
- usługi ochrony	56	65
- inne	1 580	1 385
Podatki i opłaty	985	1 389
Amortyzacja	83 927	27 646
Pozostałe koszty	2 518	1 887
Razem	387 026	311 200

3. Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody uboczne	4 693	3 284
Rozliczenia z tytułu kart Multisport	829	282
Zysk ze zbycia inw estycji	210	74
Rozwiązanie rezerw	217	4 770
Usługi administracyjne	141	59
Otrzymane kary, odszkodow ania i grzyw ny	138	111
Wycena nieruchomości inw estycyjnych	86	59
Sprzedaż usług Open TV	47	247
Wynik na okazijnym nabyciu środków trw ałych	38	42
Bonus za terminow e płatności PIT	15	18
Wynik aktualizacji rezerw y na odpraw y emerytalne i rentow e	7	25
Rozliczenia z tytułu VAT	-	512
Pozyskanie klientów	-	66
Sprzedaż usług doradczych i szkoleniow ych	-	14
Dostarczenie treści do portali internetow ych	-	4
Pozostałe przychody	167	345
Razem	6 588	9 912

Pozycja „Przychody uboczne” zawiera przychody z tytułu refaktury kosztów (między innymi: przesyłki kurierskie, usługi telekomunikacyjne, opłaty eksploatacyjne i czynszowe).

4. Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Odpisy aktualizujące w artość nabytych baz klientów	30 309	-
Spisanie należności dot. premii odnowieniow ych	26 367	-
Rezerw a na koszty zw iązane z zerw aniami produktów	8 991	390
Koszty zw iązane z przychodami ubocznymi	5 646	4 632
Dotw orzenie rezerw na spraw y sądow e	4 344	100
Odpis aktualizujący w artość nieruchomości inw estycyjnych	2 392	-
Odpisy na inne aktyw a	2 309	-
Odpisy na kaucje i należności z tytułu dostaw i usług	1 941	1 806
Wyplacone kary, odszkodow ania i grzyw ny	1 240	1 555
Rozliczenia z tytułu kart Multisport	1 086	184
Odpis na należności z tytułu CIT	875	-
Likw idacja niefinansow ych aktyw ów trw ałych	750	857
Koszty podatku u źródła i VAT	633	1
Koszty aktyw izacji sprzedaży	553	1 038
Opłaty licencyjne Sotheby's	395	204
Amortyzacja czynszów w g staw ek nierynkow ych	213	170
Koszty zerw anych i w yplaconych polis ubezpieczeniow ych	67	365
Koszty Open TV	4	132
Koszty likw idacji HB FIZAN	-	110
Pozostałe koszty	2 333	830
Razem	90 448	12 374

Pozycja „Koszty związane z przychodami ubocznymi” zawiera refakturowane koszty (między innymi: przesyłki kurierskie, usługi telekomunikacyjne, opłaty eksploatacyjne i czynszowe).

5. Przychody finansowe

Przychody finansowe	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Przychody z tytułu odsetek bankowych	25	31
Dodatnie różnice kursowe	47	-
Dyskonto kaucji długoterminowych	23	10
Dyskonto odroczonej płatności za sprzedaż akcji Open Brokers S.A.	-	739
Odsetki handlowe	104	147
Inne	1	38
Razem	200	965

6. Koszty finansowe

Koszty finansowe	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Odsetki od obligacji	6 356	7 177
Koszty faktoringu	663	389
Odsetki od odroczonej płatności za akcje Noble Funds TFI S.A.	430	-
Odsetki od kredytu	379	748
Odsetki od zaliczki	304	220
Odsetki od pożyczki	157	147
Ujemne różnice kursowe	91	106
Koszty finansowe z tytułu umów leasingu finansowego	67	65
Odsetki od zobowiązań	45	122
Odsetki budżetowe	1	287
Pozostałe koszty finansowe	90	17
Razem	8 583	9 278

7. Podatek dochodowy

7.1 Obciążenie podatkowe

Podstawowe składniki obciążenia podatkowego	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Ujęte w zysku		
<u>Bieżący podatek dochodowy</u>	5 355	(108)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	5 355	71
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	-	(179)
<u>Odroczonego podatku dochodowego</u>	(5 232)	1 705
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(5 232)	1 705
Obciążenie podatkowe wykazane w zysku	123	1 597
Sprawozdanie z innych całkowitych dochodów		
<u>Bieżący podatek dochodowy</u>	-	-
<u>Odroczonego podatku dochodowego</u>	-	-
Obciążenie podatkowe ujęte w innych całkowitych dochodach	-	-
Razem podstawowe składniki obciążenia podatkowego	123	1 597

7.2 Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

Efektywna stawka podatkowa	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Zysk brutto przed opodatkowaniem	(37 115)	17 925
Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	123	1 597
Efektywna stawka podatkowa	-0,3%	8,9%
Podatek dochodowy według obowiązującej stawki 19%	(7 052)	3 406
Wpływ różnic trwałych na obciążenie podatkowe, w tym:	7 175	(1 808)
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów, w tym:	3 539	1 187
- koszty związane z zerwaniami produktów	194	486
- odsetki od obligacji NKUP	999	349
- PFRON	129	138
- reprezentacja, reklama, ubezpieczenia samochodów	210	67
- zmiana aktywów z tytułu strat podatkowych (2-13-2015)	975	-
- inne	1 032	147
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (strata (zysk) jednostki stowarzyszonej Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.)	1 039	(2 968)
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (zysk jednostki stowarzyszonej Open Brokers S.A.)	(189)	(27)
Przychody niebędące podstawą do opodatkowania (zysk jednostki stowarzyszonej Noble Funds TFI S.A.)	(185)	-
Różnica w podatku na utracie kontroli	2 767	-
Spisanie aktywów podatkowego od straty nie podlegającej rozliczeniu	204	-
Razem podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	123	1 597

7.3 Odroczonego podatku dochodowego

	Stan na dzień 1.01.2016	Zmiany w okresie Odniesione na wynik finansowy	Stan na dzień 31.12.2016
Rezerwa na podatek odroczonego			
Rozliczenia międzyokresowe (przychody szacunkowe z pośrednictwa finansowego i nieruchomościowego)	5 927	(5 927)	-
Środki trwałe i Wartości niematerialne (szybsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	21 271	(10 803)	10 468
Środki trwałe w leasingu finansowym	268	-	268
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	598	(450)	148
Inne	(162)	89	(73)
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Finance TFI S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego	-	17 210	17 210
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Brokers S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego	1 719	-	1 719
Rozpoznanie znaków towarowych na moment rozliczenia nabycia Home Broker S.A.	10 260	-	10 260
Rezerwa na podatek odroczonego	39 881	119	40 000
Aktywo z tytułu podatku odroczonego			
Rozliczenia międzyokresowe (niezafakturowane koszty)	6 837	(535)	6 302
Odpis aktualizujący nabyte bazy klientów	-	5 759	5 759
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	181	154	335
Środki trwałe i Wartości niematerialne (w olniejsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	1 548	(309)	1 239
Należności z tytułu dostaw i usług (odpisy aktualizujące)	567	528	1 095
Naliczone, a niezapłacone odsetki (w tym od obligacji)	651	(232)	419
Straty podatkowe z lat ubiegłych	13 390	(205)	13 185
Strata podatkowa do rozliczenia	7 197	(544)	6 653
Aktyw o z tytułu podatku odroczonego utworzone w wyniku transakcji ZCP	21 270	(1 255)	20 015
Inne	971	1 990	2 961
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	52 612	5 351	57 963
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w sprawozdaniu z całkowitych	x	(5 232)	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	28 950	x	26 417
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	16 190	x	9 082

	Stan na dzień 1.01.2015	Zmiany w okresie Odniesione na wynik finansowy	Stan na dzień 31.12.2015
Rezerwa na podatek odroczony			
Rozliczenia międzyokresowe (przychody szacunkowe z pośrednictwa finansowego i nieruchomościowego)	7 215	(1 288)	5 927
Środki trwałe i Wartości niematerialne (szybsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	18 391	2 880	21 271
Środki trwałe w leasingu finansowym	268	-	268
Wycena nieruchomości inwestycyjnych	587	11	598
Inne	(217)	55	(162)
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Finance TFI S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego	-	-	-
Wycena w wartości godziwej udziałów rezydualnych Open Brokers S.A. na dzień sprzedaży pakietu kontrolnego	1 719	-	1 719
Rozpoznanie znaków towarowych na moment rozliczenia nabycia Home Broker S.A. (*)	10 260	-	10 260
Rezerwa na podatek odroczony	38 223	1 658	39 881
Aktywo z tytułu podatku odroczonego			
Rozliczenia międzyokresowe (niezafakturowane koszty)	9 069	(2 232)	6 837
Zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego	161	20	181
Środki trwałe i Wartości niematerialne (w olniejsza niż księgową amortyzacja podatkowa)	1 445	103	1 548
Należności z tytułu dostaw i usług (odpisy aktualizujące)	348	219	567
Naliczone, a niezapłacone odsetki (w tym od obligacji)	972	(321)	651
Straty podatkowe z lat ubiegłych	7 108	6 282	13 390
Strata podatkowa do rozliczenia	9 765	(2 568)	7 197
Aktywo z tytułu podatku odroczonego utworzone w wyniku transakcji ZCP	22 524	(1 254)	21 270
Inne	1 006	(35)	971
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	52 398	214	52 612
Obciążenie z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	x	1 444	x
Aktywa netto z tytułu podatku odroczonego	28 384	x	28 950
Rezerwa netto z tytułu podatku odroczonego	14 209	x	16 190

W okresie 2007-2016 spółka zależna Home Broker S.A. poniosła straty podatkowe w łącznej wysokości 92.387 tys. zł. Zgodnie z Art. 7, ust 5 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 roku, Nr. 54 poz. 654 z późniejszymi zmianami) o wysokość straty podatkowej poniesionej w roku podatkowym można obniżyć dochód w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty tej straty. Do dnia 31 grudnia 2015 roku Home Broker rozliczył straty podatkowe w wysokości 4.507 tys. złotych. W 2014 roku spisano aktywo naliczone od straty w wysokości 334 tys. zł niepodlegające rozliczeniu w kolejnych latach. W 2016 roku spisano aktywo naliczone od straty w wysokości 1.078 tys. zł niepodlegające rozliczeniu w kolejnych latach. Od pozostałej wielkości straty do rozliczenia, w wysokości 86.469 tys. złotych, Spółka utworzyła aktywa podatkowe, które na dzień 31 grudnia 2016 wynosi 16.429 tys. zł, spodziewając się całkowitej realizacji straty podatkowej w kolejnych latach. Strata podatkowa powstała w 2013 roku w kwocie 32.879 tys. zł może zostać wykorzystana najpóźniej do 30 listopada 2019 roku, stratę podatkową z 2014 roku w wysokości 30.862 zł najpóźniej do 30 listopada 2020 roku, stratę podatkową za rok obrotowy kończący się 30 listopada 2016 roku w wysokości 22.088 tys. zł najpóźniej do 30 listopada 2021 roku, a stratę podatkową za grudzień 2016 roku w wysokości 639 tys. zł najpóźniej do 30 listopada 2022 roku.

W roku 2013 jednostka dominująca poniosła stratę podatkową w wysokości 15.437 tys. zł, w roku 2014 jednostka dominująca poniosła stratę podatkową w wysokości 15.163 tys. zł a w roku 2015 jednostka

dominująca poniosła stratę podatkową w wysokości 3.382 tys. zł. Zgodnie z art. 7, ust. 5 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 roku, Nr 74, poz. 397 z późniejszymi zmianami) o wysokość straty poniesionej w roku podatkowym można obniżyć dochód w najbliższych kolejno po sobie następujących pięciu latach podatkowych, z tym, że wysokość obniżenia w którymkolwiek z tych lat nie może przekroczyć 50% kwoty tej straty. W związku z tym na dzień 31 grudnia 2016 roku aktywo z tytułu podatku odroczonego dotyczące niewykorzystanej, możliwej do odliczenia od dochodu do opodatkowania straty podatkowej z roku 2013 wynosiło 2.933 tys. zł, z roku 2014 wynosiło 2.881 tys. zł a z roku 2015 wynosiło 643 tys. zł. W roku 2016 wykorzystano stratę podatkową z 2013 roku w kwocie 7.719 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 1.467 tys. zł), z 2014 roku wykorzystano stratę w kwocie 7.581 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 1.440 tys. zł) a z roku 2015 wykorzystano stratę w kwocie 1.691 tys. zł (aktywo podatkowe w wysokości 321 tys. zł). W związku z tym na dzień 31 grudnia 2016 roku jednostka dominująca posiadała aktywo z tytułu podatku odroczonego dotyczące niewykorzystanej, możliwej do odliczenia od dochodu do opodatkowania straty podatkowej z roku 2013 w wysokości 1.467 tys. zł, z roku 2014 w wysokości 1.440 tys. zł oraz z roku 2015 w wysokości 321 tys. zł.

8. Zysk na jedną akcję (zł na akcję)

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie skonsolidowanego zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe) przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu, skorygowaną o średnią ważoną liczbę akcji zwykłych, które zostałyby wyemitowane na konwersji wszystkich rozwadniających potencjalnych instrumentów kapitałowych w akcje zwykłe (np. skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na jedną akcję:

Zysk na jedną akcję	Rok zakończony	Rok zakończony
	31.12.2016	31.12.2015
Skonsolidowany zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	(23 941)	28 927
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys. sztuk)	54 357	54 357
Zysk przypadający na jedną akcję (w zł na akcję)	(0,44)	0,53

Rozwodniony zysk przypadający na akcję	Rok zakończony	Rok zakończony
	31.12.2016	31.12.2015
Skonsolidowany zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej (w tys. zł)	(23 941)	28 927
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyliczenia zysku rozwodnionego (w tys. sztuk)	54 850	54 850
Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję (w zł na akcję)	(0,44)	0,53

Uzgodnienie średniej ważonej liczby akcji	Rok zakończony	Rok zakończony
	31.12.2016	31.12.2015
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie (w tys. sztuk) do wyczenia zysku podstawowego	54 357	54 357
Średnia ważona liczba akcji wynikająca z w tórnej emisji akcji (w tys. szt.)	493	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych do wyczenia zysku rozwodnionego (w tys. sztuk)	54 850	54 850

W dniu 22 grudnia 2016 roku Zarząd dokonał przydziału Akcji wyemitowanych na podstawie Uchwały Emisyjnej, co zostało opisane szerzej w notcie X.18.1.

W okresie między 31 grudnia 2016 roku a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne inne transakcje dotyczące akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

9. Rzeczowe aktywa trwałe

Zmiany środków trwałych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016	Inwestycje w obce środki trwałe tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Ogółem tys. zł
Wartość początkowa						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	24 726	26 150	2 896	11 152	30	64 954
Zwiększenia, w tym:	281	1 623	615	90	4	2 613
Nabycie	135	1 623	615	90	150	2 613
Transfer ze środków trwałych w budowie	146	-	-	-	(146)	-
Zmniejszenia, w tym:	(4 621)	(2 004)	(1 535)	(1 396)	-	(9 556)
Likwidacja	(4 380)	(1 288)	(488)	(1 155)	-	(7 311)
Sprzedaż	-	(67)	(602)	(176)	-	(845)
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	(241)	(649)	(445)	(65)	-	(1 400)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	20 386	25 769	1 976	9 846	34	58 011
Umorzenie						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	(20 105)	(20 523)	(2 329)	(10 072)	-	(53 029)
Zwiększenia, w tym:	(2 290)	(2 595)	(400)	(613)	-	(5 898)
Amortyzacja okresu	(2 290)	(2 595)	(400)	(613)	-	(5 898)
Zmniejszenia, w tym:	4 346	1 886	1 225	1 103	-	8 560
Likwidacja	4 268	1 233	488	1 039	-	7 028
Sprzedaż	-	50	598	13	-	661
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	78	603	139	57	-	877
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	(18 049)	(21 232)	(1 504)	(9 577)	-	(50 362)
Odpisy aktualizujące						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	-	-	-	(22)	(22)
Zwiększenia	-	(300)	-	-	-	(300)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	-	(300)	-	-	(22)	(322)
Wartość netto						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	4 621	5 627	567	1 080	8	11 903
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	2 337	4 237	472	269	12	7 327

Zmiany środków trwałych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015	Inwestycje w obce środki trwałe tys. zł	Maszyny i urządzenia tys. zł	Środki transportu tys. zł	Pozostałe środki trwałe tys. zł	Środki trwałe w budowie tys. zł	Ogółem tys. zł
Wartość początkowa						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 roku	28 463	24 779	2 987	13 052	47	69 328
Zwiększenia, w tym:	405	1 596	177	240	(10)	2 408
Nabycie	96	1 596	177	230	309	2 408
Transfer ze środków trwałych w budowie	309	-	-	10	(319)	-
Zmniejszenia, w tym:	(4 142)	(225)	(268)	(2 140)	(7)	(6 782)
Likwidacja	(4 142)	(197)	(100)	(2 140)	(7)	(6 586)
Sprzedaż	-	(28)	(168)	-	-	(196)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku	24 726	26 150	2 896	11 152	30	64 954
Umorzenie						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 roku	(19 865)	(17 108)	(1 918)	(10 630)	-	(49 521)
Zwiększenia, w tym:	(3 617)	(3 586)	(610)	(1 543)	-	(9 356)
Amortyzacja okresu	(3 617)	(3 586)	(610)	(1 543)	-	(9 356)
Zmniejszenia, w tym:	3 377	171	199	2 101	-	5 848
Likwidacja	3 377	144	32	2 101	-	5 654
Sprzedaż	-	27	167	-	-	194
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku	(20 105)	(20 523)	(2 329)	(10 072)	-	(53 029)
Odpisy aktualizujące						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	-	-	-	(22)	(22)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	-	-	-	(22)	(22)
Wartość netto						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 roku	8 598	7 671	1 069	2 422	25	19 785
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku	4 621	5 627	567	1 080	8	11 903

Wartość bilansowa środków transportu użytkowanych na dzień 31 grudnia 2016 roku na mocy umów leasingu finansowego wynosi 472 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 roku 579 tys. zł.). Umowy leasingu zawarte z Getin Leasing S.A. (dotyczące części środków transportu) są zabezpieczone weksłami *in blanco*.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa użytkowała środki trwałe o wartości brutto 37.542 tys. zł (32.142 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku), które były w pełni umorzone.

10. Leasing finansowy

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przyszłe, minimalne opłaty leasingowe z tytułu tych umów oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto przedstawiają się następująco:

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	31.12.2016		31.12.2015	
	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat	Oplaty minimalne	Wartość bieżąca opłat
	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.
Do 1 roku	712	648	628	566
Od 1 roku do 5 lat	1 106	1 059	606	570
Razem	1 818	1 707	1 234	1 136
Niezrealizowane koszty finansowe (-)	(111)		(98)	
Inwestycja leasingowa netto	1 707		1 136	
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych, w tym:				
krótkoterminowe		648		566
długoterminowe		1 059		570

W okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku istotne warunkowe opłaty leasingowe ujęte jako koszt danego okresu sprawozdawczego nie wystąpiły.

11. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Wartość Firmy Home Broker	202 592	202 592
Znaki towarowe	54 000	54 000
Bazy klientów	15 415	106 565
Inne wartości niematerialne	8 587	7 757
Zaliczki na wartości niematerialne	719	540
Razem	281 313	371 454

Istotnymi wartościami niematerialnymi z punktu widzenia Grupy są: znak towarowy „Home Broker” oraz wartość firmy rozpoznane na moment połączenia jednostek gospodarczych jak również nabywane bazy danych klientów.

Wartość firmy

Jej wartość została wyliczona jako nadwyżka wartości godziwej zapłaty nad udziałem jednostki przejmującej w wartości godziwej netto, możliwych do zidentyfikowania przejmowanych aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych Home Broker. Wartość godziwa zapłaty została wyznaczona z uwzględnieniem wartości godziwej płatności warunkowych. Szczegóły dotyczące wyliczenia wartości firmy zostały zaprezentowane w nocie X.9 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku.

Powyższa wartość firmy jest testowana pod kątem utraty wartości. Grupa przeprowadziła test na utratę wartości w odniesieniu do rozpoznanej wartości firmy na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku.

W celu weryfikacji, czy wystąpiła utrata wartości inwestycji w jednostkę zależną zgodnie z MSR 36 porównywana jest wartość bilansowa inwestycji z jej wartością odzyskiwalną, czyli wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży i wartości użytkowej. Wartość użytkowa inwestycji została oszacowana w oparciu o planowane wyniki Home Broker S.A. na podstawie budżetu zatwierdzonego przez kierownictwo spółki. Prognozy przepływów pieniężnych opracowano dla pięcioletniego okresu planistycznego, a następnie przyjęto wartość rezydualną w postaci przepływu realnie stałego na podstawie wyników osiągniętych w okresie prognozy.

Stopę dyskontową oparto o średnio ważony kosztu kapitału własnego Home Broker S.A., wyliczony z wykorzystaniem współczynnika beta dla spółek porównywalnych. Stopa dyskontowa została podwyższona ze względu na występującą niepewność co do utrzymania się obecnego poziomu stopy procentowej wolnej od ryzyka oraz w celu uwzględnienia ryzyka niespełnienia się prognoz finansowych spółki. Użyta do tego celu stopa dyskontowa przed opodatkowaniem wynosiła 15,49%.

Za wartość odzyskiwalną inwestycji w jednostkę zależną przyjęto wartość przepływów pieniężnych zdyskontowanych według powyższych założeń skorygowanych o wydatki inwestycyjne i zmianę kapitału niepracującego. W wyniku porównania tej wartości odzyskiwalnej z wartością bilansową inwestycji ustalono, iż na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku nie zachodzi utrata wartości inwestycji w jednostkę zależną.

Znaki towarowe

Znak towarowy „Home Broker” został wyceniony w wartości godziwej 54.000 tys. złotych. Podstawą wyceny znaków towarowych był raport przygotowany przez niezależną firmę.

Zgodnie z MSR 38 na koniec okresu sprawozdawczego jednostka ocenia czy okres użytkowania składnika wartości niematerialnych jest nieokreślony czy określony. Zarząd jednostki dominującej uznał, iż z analizy wszystkich istotnych czynników wynika, że nie istnieje żadne dające się przewidzieć ograniczenie czasu, w którym można spodziewać się, że składnik aktywów przestanie generować wpływy pieniężne netto. Zarząd Open Finance uważa, iż brak zdefiniowania okresu użytkowania znaków towarowych, biorąc pod uwagę wszystkie

związane z tym konsekwencje (przeprowadzenie przynajmniej raz w roku testu na utratę wartości znaku towarowego, w celu zidentyfikowania utraty wartości) prowadzi do lepszego zrozumienia przez użytkowników skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz wierniej odzwierciedla sytuację finansową Grupy. Powyższa decyzja została podjęta biorąc pod uwagę następujące czynniki:

- Nie istnieją żadne prawne ograniczenia, które wpływałyby na okres użytkowania znaków towarowych;
- Brak jest ograniczeń regulacyjnych, ekonomicznych lub innych przewidywanych działań konkurentów i potencjalnych konkurentów, które mogłyby wpłynąć na ograniczenie okresu użytkowania znaków towarowych;
- Okres użytkowania znaków towarowych nie jest podatny na technologiczną, techniczną bądź handlową utratę przydatności;
- Okres użytkowania znaków towarowych nie jest zależny od okresu użytkowania innych aktywów.

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego zarząd jednostki dominującej ustala, czy powyższe czynniki są wciąż aktualne i czy podtrzymuje podjętą decyzję.

Grupa przeprowadziła test na utratę wartości znaku towarowego na dzień 31 grudnia 2016 oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku. Test został przeprowadzony według tego samego modelu jak test przeprowadzony na utratę wartości firmy. Wyniki przeprowadzonych testów nie wykazały utraty wartości znaku towarowego.

Bazy danych klientów

Jak opisano w pkt 7 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, począwszy od dnia 1 stycznia 2016 roku, Grupa zmieniła szacunki dotyczące okresu użytkowania nabytych baz klientów oraz metodę amortyzacji tych baz w oparciu o opisaną w pkt 7 niniejszego raportu analizę. W rezultacie Grupa skróciła okres amortyzacji nabytych baz klientów z 7 do 4 lat oraz zmieniła metodę amortyzacji baz z liniowej na degresywną.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku Grupa skapitalizowała koszty nabywanych baz danych klientów w kwocie 14.942 tys. zł (27.873 tys. zł złotych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku).

Dla pozostałej do zamortyzowania wartości nabytych baz klientów, przeprowadzony został test na utratę wartości na dzień 31 grudnia 2016 roku polegający na porównaniu wartości bilansowej nabytej bazy z jej wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna bazy została oszacowana w oparciu o oczekiwany poziom przyszłych przepływów pieniężnych przypisanych do tego składnika aktywów na podstawie historycznych i prognozowanych przychodów ze sprzedaży usług do klientów, których dane zostały zakupione w nabywanych bazach. Oczekiwane przyszłe przepływy zostały zdyskontowane średnim ważonym kosztem kapitału w wysokości 10.92%. Przeprowadzony test wykazał utratę wartości w wysokości 30.309 tys. zł, którą Grupa ujęła w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za okres 12 miesięcy zakończonych w dniu 31 grudnia 2016 roku.

Wartości niematerialne w pełni umorzone

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa użytkowała wartości niematerialne o wartości brutto 50.477 tys. złotych (10.874 tys. złotych na dzień 31 grudnia 2015 roku), które były w pełni umorzone.

Zmiany wartości niematerialnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016	Znak towarowy tys. zł	Wartość firmy tys. zł	Bazy klientów tys. zł	Inne wartości niematerialne tys. zł	Zaliczki na wartości niematerialne tys. zł	Ogółem tys. zł
Wartość początkowa						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	54 000	202 592	166 271	21 949	540	445 352
Zwiększenia, w tym:	-	-	14 942	3 380	209	18 531
Nabycie	-	-	13 628	3 394	1 523	18 545
Transfer z zaliczek na wartości niematerialne	-	-	1 314	-	(1 314)	-
Zmniejszenia, w tym:	-	-	-	(293)	(30)	(323)
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	(208)	(30)	(238)
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	-	-	-	(85)	-	(85)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	54 000	202 592	181 213	25 036	719	463 560
Umorzenie						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	-	(59 706)	(14 192)	-	(73 898)
Zwiększenia, w tym:	-	-	(75 783)	(2 534)	-	(78 317)
Amortyzacja okresu	-	-	(75 783)	(2 534)	-	(78 317)
Zmniejszenia, w tym:	-	-	-	277	-	277
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	208	-	208
Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.	-	-	-	69	-	69
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	-	-	(135 489)	(16 449)	-	(151 938)
Odpisy aktualizujące						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	-	-	-	-	-	-
Zwiększenia	-	-	(30 309)	-	-	(30 309)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	-	-	(30 309)	-	-	(30 309)
Wartość netto						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2016 roku	54 000	202 592	106 565	7 757	540	371 454
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2016 roku	54 000	202 592	15 415	8 587	719	281 313

Zmiany wartości niematerialnych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2015	Znak towarowy tys. zł	Wartość firmy tys. zł	Bazy klientów tys. zł	Inne wartości niematerialne tys. zł	Zaliczki na wartości niematerialne tys. zł	Ogółem tys. zł
Wartość początkowa						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 roku	54 000	202 592	138 398	18 387	592	413 969
Zwiększenia, w tym:	-	-	27 873	3 719	(52)	31 540
Nabycie	-	-	26 254	3 719	1 567	31 540
Transfer z zaliczek na wartości niematerialne	-	-	1 619	-	(1 619)	-
Zmniejszenia, w tym:	-	-	-	(157)	-	(157)
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	(157)	-	(157)
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku	54 000	202 592	166 271	21 949	540	445 352
Umorzenie						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 roku	-	-	(43 237)	(12 167)	-	(55 404)
Zwiększenia, w tym:	-	-	(16 469)	(2 176)	-	(18 645)
Amortyzacja okresu	-	-	(16 469)	(2 176)	-	(18 645)
Zmniejszenia, w tym:	-	-	-	151	-	151
Likwidacja i sprzedaż	-	-	-	151	-	151
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku	-	-	(59 706)	(14 192)	-	(73 898)
Wartość netto						
Saldo otwarcia na dzień 1 stycznia 2015 roku	54 000	202 592	95 161	6 220	592	358 565
Saldo zamknięcia na dzień 31 grudnia 2015 roku	54 000	202 592	106 565	7 757	540	371 454

12. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Wartość inwestycji w jednostkę Open Life TUŻ S.A. na 31 grudnia 2016 roku wynosi 85.015 tys. zł (na 31 grudnia 2015 roku 90.482 tys. zł) i stanowi cenę zakupu powiększoną o dopłaty do kapitału oraz udział w zysku/(stracie) jednostki stowarzyszonej. Cena zakupu została oszacowana jako równowartość 49% wartości aktywów netto Open Life TUŻ S.A. na dzień 30 czerwca 2011 roku powiększoną o premię w wysokości 245 tys. zł. W okresie od nabycia akcji spółki do 31 grudnia 2016 roku Grupa rozpoznała 53.370 tys. zł jako udział w zysku/(stracie) netto Open Life TUŻ S.A.

W rezultacie sprzedaży w październiku 2014 roku 51 tys. akcji spółki zależnej Open Brokers S.A., procentowy udział Open Finance w spółce spadł do 49% i nastąpiła utrata kontroli nad spółką, a pozostałe udziały w jednostce stowarzyszonej zostały wycenione do wartości godziwej.

W dniu 29 kwietnia 2016 roku Open Finance S.A. zawarł umowę nabycia akcji spółki Noble Funds Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. od Getin Noble Bank S.A. Open Finance nabył 9.993 imiennych, nieuprzywilejowanych akcji serii A Noble Funds TFI S.A. o wartości nominalnej 5 zł każda, stanowiących 9,99 % kapitału zakładowego i dających prawo do 9,99% głosów na Walnym Zgromadzeniu Noble Funds TFI S.A. Strony umowy ustaliły cenę za jedną akcję w wysokości 2.099,16 zł, co daje łączną wartość zakupu w wysokości 20.987 tys. zł. W dniu 29 kwietnia 2016 roku Open Life TUŻ S.A. nabył 9,99% akcji Noble Funds TFI S.A. w związku z tym łączny udział Grupy Open Finance w kapitale spółki Noble Funds TFI S.A. wynosi 14,89% na dzień zatwierdzenia do publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. W dniu 30 czerwca 2016 roku do składu Rady Nadzorczej Noble Funds TFI S.A. zostali powołani Magdalena Łukaszewicz i Przemysław Guberow, co spowodowało uzyskanie znaczącego wpływu przez Open Finance S.A. i pozwala od tego dnia traktować Noble Funds TFI S.A. jako spółkę stowarzyszoną i konsolidować jej wyniki metodą praw własności. W związku z rezygnacją Magdaleny Łukaszewicz z funkcji Członka Zarządu Open Finance, do składu Rady Nadzorczej Noble Funds TFI S.A. został powołany Paweł Komar.

Jak opisano w notcie V, Open Finance utracił kontrolę nad Open Finance TFI S.A.. Pozostały udział Open Finance w Open Finance TFI S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosił 49,2% i zostały wycenione do wartości godziwej.

Zmiany w inwestycjach w jednostkach stowarzyszonych	2016 tys. zł	2015 tys. zł
Wartość inwestycji na 1 stycznia	101 350	86 026
Wycena do wartości godziwej udziałów w Open Finance TFI S.A. w wyniku utraty kontroli i dekonsolidacji	90 577	-
Nabycie 9,99% akcji w spółce Noble Funds TFI S.A.	20 987	-
Udział w zysku Open Brokers S.A.	993	144
Udział w zysku Noble Funds TFI S.A.	972	-
Dywidenda wypłacone z Noble Funds TFI S.A.	(324)	-
Udział w zysku Open Life TUŻ S.A.	(5 467)	16 588
Korekta w wyniku Open Life TUŻ S.A. z roku 2013	-	(967)
Dywidenda wypłacona z Open Brokers S.A.	-	(441)
Wartość inwestycji na 31 grudnia	209 089	101 350

Wartość inwestycji Open Finance S.A. w jednostkach stowarzyszonych (tj. koszt nabycia skorygowany o udział w zmianie aktywów netto) prezentuje poniższa tabela:

Nazwa jednostki	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Open Brokers S.A.	11 861	10 868
Open Finance TFI S.A.	90 577	-
Noble Funds TFI S.A.	21 635	-
Open Life TUŻ S.A.	85 015	90 482
Suma	209 089	101 350

Podstawowe informacje na temat spółek według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku prezentuje poniższa tabela (dane zostały zaprezentowane po korektach końcowych do doprowadzenia do zgodności z MSSF stosowanymi przez Grupę):

Na dzień:	Wartość aktywów tys. zł	Wartość zobowiązań tys. zł	Za okres:	Wartość przychodów tys. zł	Zysk netto tys. zł	% posiadanych akcji
Open Life TUŻ S.A.						
31.12.2016	8 028 724	7 856 207	1.01.2016-31.12.2016	182 822	(11 156)	49%
31.12.2015	7 849 269	7 665 595	1.01.2015-31.12.2015	207 949	33 853	49%
Noble Funds TFI S.A.						
31.12.2016	33 025	13 498	1.07.2016-31.12.2016	35 205	9 730	9,99%
Open Finance TFI S.A.						
31.12.2016	32 890	12 274	n.d.	n.d.	n.d.	49,2%
Open Brokers S.A.						
31.12.2016	4 946	1 718	1.01.2016-31.12.2016	12 453	2 027	49%
31.12.2015	2 260	1 059	1.01.2015-31.12.2015	11 090	294	49%

13. Nieruchomości inwestycyjne

Zmiana stanu wartości nieruchomości inwestycyjnych	1.01.2016- 31.12.2016 tys. PLN	1.01.2015- 31.12.2015 tys. PLN
Wartość brutto		
Bilans otwarcia na początek okresu	8 440	8 381
Zwiększenia stanu	(2 365)	59
Aktualizacja wyceny	(2 365)	59
Bilans zamknięcia na koniec okresu	6 075	8 440

Aktualizacja wyceny do wartości godziwej -2.365 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku (59 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku) reprezentuje spadek/wzrost wartości nieruchomości inwestycyjnych w 2016 i 2015 roku. Została ona przeprowadzona na podstawie operatów szacunkowych nieruchomości będących w posiadaniu spółki zależnej Home Broker S.A.

14. Rozliczenia międzyokresowe (aktywa obrotowe)

Rozliczenia międzyokresowe	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Rozliczana w czasie rekompensata	110	324
Ubezpieczenia i gwarancje ubezpieczeniowe	111	149
Koszty pośrednictwa w najmie nieruchomości	113	139
Serwis techniczny systemów IT	41	68
Prenumerata i serwisy informacyjne	22	178
Koszty związane z emisją akcji	535	-
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu pośrednictwa finansowego	-	31 902
Inne	106	418
Razem	1 038	33 178

Jak opisano w notcie VII, Grupa dokonała spisania aktywa z tytułu przyszłych przychodów z prowizji odnowieniowych, jako efekt podpisanego przez Towarzystwa Ubezpieczeń porozumień z UOKiK, w wyniku którego obniżono opłaty likwidacyjne dla klientów.

15. Należności z tytułu dostaw i usług

Należności z tytułu dostaw i usług	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Należności z tytułu dostaw i usług:		
- jednostki powiązane	6 988	8 951
- jednostki pozostałe	32 882	41 889
Należności ogółem (brutto)	39 870	50 840
Odpis aktualizujący należności	(4 452)	(2 936)
Należności ogółem (netto)	35 418	47 904

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj 14-dniowy termin płatności.

Zmiany odpisu aktualizującego należności były następujące:

Odpisy	1.01.2016 - 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015 - 31.12.2015 tys. zł
Odpis aktualizujący na dzień 1 stycznia	2 936	1 785
Zwiększenie	1 516	1 801
Wykorzystanie	-	(650)
Odpis aktualizujący na dzień 31 grudnia	4 452	2 936

Wszystkie powyższe odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług zostały utworzone na podstawie indywidualnej analizy poszczególnych sald należności. Do przesłanek utraty wartości należności z tytułu dostaw i usług Grupa zalicza:

- Niewywiązywanie się kontrahenta z płatności należności w ustalonym terminie;
- Wystąpienie znaczących trudności finansowych dłużnika;
- Zaistnienie wysokiego prawdopodobieństwa upadłości lub restrukturyzacji dłużnika;
- Toczące się wobec dłużnika postępowanie upadłościowe;

W przypadku należności uznanych przez Grupę za nieściągalne, Grupa nie dysponowała ustanowionymi na jej rzecz zabezpieczeniami, które spowodowałyby poprawę warunków kredytowania.

Poniżej przedstawiono analizę należności z tytułu dostaw i usług:

Wiekowanie należności (w tys. zł)	Nieprze- terminowane	Przeterminowane, bez rozpoznanej utraty wartości					Przeter- minowane z utratą wartości	Razem, wartość brutto
		<30 dni	30 - 60 dni	60 - 90 dni	90 - 180 dni	>180 dni		
31 grudnia 2016	29 680	3 707	461	428	314	828	4 452	39 870
- w tym powiązane	5 308	889	54	39	42	306	350	6 988
31 grudnia 2015	37 320	4 729	791	566	710	3 788	2 936	50 840
- w tym powiązane	6 669	975	149	144	192	822	-	8 951

Przeterminowane, lecz w ocenie zarządu jednostki dominującej ściągalne należności z tytułu dostaw i usług pochodzą od podmiotów, z którymi Grupa regularnie współpracuje oraz na bieżąco monitoruje sytuację finansową tych podmiotów. W związku z powyższym w ocenie Grupy w tych przypadkach zarówno na 31 grudnia 2016 roku jak i na 31 grudnia 2015 roku nie zaistniały przesłanki utraty wartości należności pomimo przeterminowania sald.

16. Pozostałe należności

Pozostałe należności krótko- i długoterminowe	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Należności z tytułu emisji akcji	23 200	-
Kaucje - w artosć niezdykontow ana	4 560	4 913
Dyskonto kaucji	(114)	(128)
Pozostałe należności (ogółem)	27 646	4 785
- część krótkoterminow a	26 520	3 159
- część długoterminow a	1 126	1 626

Na saldo pozostałych należności składają się: należności z tytułu nieotrzymanych wpłat na emisję akcji, które zostaną rozliczone po zarejestrowaniu kapitału oraz rejestracji akcji w KDPW oraz wpłacone kaucje za wynajmowane lokale. Stanowią one zabezpieczenie przyszłych zobowiązań. Kaucje te wpłacone zostały na czas trwania umów najmu, których dotyczą; nie są oprocentowane. Grupa na bieżąco monitoruje jakość kredytową powyższych należności, nie występują przypadki trudności z odzyskaniem kaucji.

17. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kasa i rachunki bieżące	211	325
Lokaty krótkoterminow e	201	20 968
Razem	412	21 293

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku Grupa nie posiadała kredytów w rachunku bieżącym.

18. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały rezerwowe

18.1 Kapitał podstawowy

Kapitał podstawowy	31.12.2016		31.12.2015	
	tys. zł	sztuki	tys. zł	sztuki
Akcje zw ykle serii A o w artosći nominalnej 1 grosz każda	150	15 000 000	150	15 000 000
Akcje zw ykle serii B o w artosći nominalnej 1 grosz każda	350	35 000 000	350	35 000 000
Akcje zw ykle serii C o w artosći nominalnej 1 grosz każda	42	4 250 000	42	4 250 000
Akcje zw ykle serii D o w artosći nominalnej 1 grosz każda	1	106 663	1	106 663
Razem	543	54 356 663	543	54 356 663

W ramach oferty publicznej, na podstawie Prospektu i w związku z wykonaniem Uchwały Emisyjnej podjętej przez Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w dniu 29 sierpnia 2016 roku Open Finance zaoferował do objęcia 20 000 000 akcji zwykłych na okaziciela serii E o wartości nominalnej 0,01 zł (1 grosz) każda (Akcje Oferowane).

Subskrypcja Akcji Oferowanych prowadzona była w trybie art. 431 § 2 pkt 2 (subskrypcji zamkniętej), tj. na zasadach prawa pierwszeństwa dotychczasowych akcjonariuszy do objęcia Akcji Oferowanych w stosunku do liczby posiadanych Akcji Istniejących (Prawo Poboru). Prawo Poboru nie zostało ograniczone lub wyłączone, a

Walne Zgromadzenie Emitenta ustaliło dniem Prawa Poboru Akcji Oferowanych 30 listopada 2016 r. (Dzień Prawa Poboru).

W dniach 5 - 12 grudnia 2016 roku przyjmowane były Zapisy Podstawowe i Dodatkowe na Akcje. W dniu 24 listopada 2016 roku Zarząd Open Finance ustalił cenę emisyjną akcji na 1,16 zł za jedną Akcję Oferowaną.

W dniu 22 grudnia 2016 roku Zarząd dokonał przydziału Akcji wyemitowanych na podstawie Uchwały Emisyjnej. Do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji, podwyższenie kapitału zakładowego nie zostało zarejestrowane w KRS.

18.2 Akcjonariusze jednostki dominującej

Akcjonariusze posiadający więcej niż 5% głosów na WZA na dzień 31.12.2016 r.	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów	% głosów na WZA
dr Leszek Czarnecki oraz spółki od niego zależne:			
<i>Getin Noble Bank S.A.</i>	22 909 818	22 909 818	42,15%
<i>Idea Expert S.A.</i>	7 996 606	7 996 606	14,71%
AVIVA OFE	4 800 000	4 800 000	8,83%
METLIFE OFE	3 500 000	3 500 000	6,44%

Akcjonariusze posiadający więcej niż 5% głosów na WZA na dzień 31.12.2015 r.	Liczba posiadanych akcji	Liczba posiadanych głosów	% głosów na WZA
dr Leszek Czarnecki oraz spółki od niego zależne:			
<i>Getin Noble Bank S.A.</i>	22 909 818	22 909 818	42,15%
<i>Idea Bank S.A.</i>	6 946 751	6 946 751	12,78%
AVIVA OFE	4 800 000	4 800 000	8,83%
METLIFE OFE	3 500 000	3 500 000	6,44%
NATIONALE-NEDERLANDEN OFE	4 500 000	4 500 000	8,28%

18.3 Pozostałe kapitały rezerwowe

Pozostałe kapitały rezerwowe obejmują kapitał zapasowy, kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych oraz składnik kapitałowy świadczeń w formie akcji.

Kapitał zapasowy powstał przy założeniu Spółki, w wyniku objęcia akcji powyżej ich wartości nominalnej (3.500 tys. zł), oraz w wyniku sprzedaży akcji serii C powyżej ich wartości nominalnej (75.641 tys. zł). Pozostała część kapitału zapasowego pochodzi z przeniesienia zysków wypracowanych przez Spółkę w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Kapitał rezerwowy przeznaczony na skup akcji własnych powstał w 2012 roku w celu sfinansowania nabywania przez Spółkę akcji własnych niezbędnych do obsługi Programu motywacyjnego, w ramach którego osoby pełniące funkcje kierownicze w Spółce i spółce zależnej Home Broker S.A. były uprawnione do nabycia od Spółki jej akcji własnych. Zdarzenie zostało opisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok zakończony 31 grudnia 2013.

Składnik kapitałowy świadczeń w formie akcji pochodzi z wyceny programu motywacyjnego funkcjonującego w Open Finance, szerzej opisanego w nocie X.33 do skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2013 roku.

19. Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Efektywna stopa procentowa %	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania leasingowe	7-9%	1 707	1 136
Kredyt	6,5%	-	9 000
Pożyczka	4,9%	-	5 022
Razem, w tym:		1 707	15 158
Kredyty, pożyczki, zobowiązania leasingowe			
- część krótkoterminowa		648	14 614
- część długoterminowa		1 059	544

W dniu 22 maja 2014 roku spółka Home Broker S.A. zaciągnęła pożyczkę w spółce Open Life TUŻ S.A. w kwocie 4.000 tys. zł. Zgodnie z umową, oprocentowanie pożyczki ustalono na poziomie WIBOR 3M plus marża 2,25% a odsetki były płatne kwartalnie. Pożyczka była zabezpieczona wekslem własnym *in blanco* wystawionym przez Home Broker S.A. W dniu 29 kwietnia 2015 roku spółka Open Life TUŻ S.A. udzieliła Home Broker S.A. kolejnej pożyczki w kwocie 1.000 tys. złotych. Zgodnie z umową, oprocentowanie pożyczki zostało ustalone na poziomie WIBOR 3M plus marża 2,25 p.p. Odsetki płatne były kwartalnie. Zabezpieczeniem spłaty był weksel własny *in blanco* wystawiony przez Home Broker S.A. W wyniku wydzielenia spółki HB Finanse sp. z o.o. oraz jej połączenia z Open Finance S.A., zadłużenie z tytułu pożyczki przeszło na Open Finance S.A. Open Finance spłacił zadłużenie z tytułu pożyczki w 2016 roku.

W dniu 7 listopada 2014 roku Open Finance zaciągnął kredyt w Idea Bank S.A. w kwocie 9.000 tys. zł. Oprocentowanie kredytu było zmienne i zostało ustalone na poziomie WIBOR 3M plus marża 3,9% pp. Odsetki płatne były w cyklu miesięcznym. Kredyt był zabezpieczony zastawem zwykłym oraz zastawem rejestrowym do kwoty 1.971 tys. zł łącznie na 1.146.000 sztukach akcji serii A zwykłych imiennych spółki Open Finance TFI S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda. Kredyt został zaciągnięty w celu finansowania bieżącej działalności. W dniu 3 października 2016 roku Open Finance spłacił zobowiązanie z tytułu kredytu zaciągniętego w Idea Bank S.A. w kwocie 9.000 tys. zł.

Grupa jest stroną umów leasingu, kwalifikowanego w księgach rachunkowych jako leasing finansowy. Przedmiotem leasingu są samochody osobowe. Podstawowe warunki umów:

rok 2016					
Umowa zawarta z:	Getin Leasing S.A.	IBM S.A.	Mleasing S.A.	Getin Fleet S.A.	Idea Leasing S.A.
Ilość umów	6	4	1	1	2
Czas trwania umów	36 lub 60 miesięcy	36 lub 48 miesięcy	48 miesięcy	5 lat	5 lat
Oplata wstępna	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	n.d.	10% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	1% w wartości początkowej
Wartość w ykupu	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości finansowania / 1 zł	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	1% w wartości początkowej
Podstawa obliczenia w wynagrodzenia z tytułu umowy	WIBOR 3M	n.d.	WIBOR 1M	WIBOR 1M	zmienna stopa procentowa, w wysokości stopy podstawowej 4,929%

rok 2015				
Umowa zawarta z:	Getin Leasing S.A.	Idea Leasing S.A.	IBM S.A.	Getin Fleet S.A.
Ilość samochodów	35	7	2	1
Czas trwania umów	48 lub 60 miesięcy	5 lat	36 miesięcy	48 miesięcy
Oplata wstępna	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	n.d.	n.d.
Wartość w ykupu	1% w wartości brutto przedmiotu umowy	1% w wartości początkowej	1% w wartości finansowania / 1 zł	26 tys. zł netto
Podstawa obliczenia w wynagrodzenia z tytułu umowy	WIBOR 3M	zmienna stopa procentowa, w wysokości stopy podstawowej 4,929%	n.d.	WIBOR 3M

W okresach objętych niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły przypadki niewywiązywania się z płatności lub naruszenia warunków umów zarówno kredytowych jak i umów dotyczących leasingu finansowego.

20. Leasing operacyjny

Leasing operacyjny w Grupie obejmuje wynajem lokali, w których mieszczą się oddziały Open Finance, Home Broker oraz biura spółek wchodzących w skład Grupy. Zgodnie z zawartymi umowami przedmiot leasingu przez cały okres trwania umowy pozostaje w używaniu Grupy. W zamian za uzyskane prawa do używania przedmiotu leasingu Grupa obowiązana jest do wniesienia opłat leasingowych w wysokościach i terminach określonych w umowach leasingu.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku przysze minimalne opłaty z tytułu umów nieodwoływalnego leasingu operacyjnego przedstawiają się następująco:

Zobowiązania z tytułu umów leasingu operacyjnego o pozostałym do końca okresu sprawozdawczego okresie spłaty	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Do 1 roku	14 007	17 616
Od 1 roku do 5 lat	19 772	19 803
Pow yżej 5 lat	218	806
Razem	33 997	38 225

Zaprezentowane w powyższej tabeli zobowiązania zostały wyliczone z uwzględnieniem terminów wypowiedzenia poszczególnych umów najmu. W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony z ustalonym terminem wypowiedzenia zobowiązania zostały policzone za okres wypowiedzenia. Zobowiązanie wykazywane jest w kwocie netto. Zarówno w 2016 jak i w roku 2015 roku nie wystąpiły istotne warunkowe opłaty leasingowe oraz nie wystąpiły nieodwołalne umowy subleasingowe.

21. Wyemitowane obligacje

Wyemitowane obligacje	Efektywna stopa procentowa %	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji:	6,8%(*), 5,2-8% (**)	126 002	128 604
w tym:			
- część krótkoterminowa		13 878	35 240
- część długoterminowa		112 124	93 364

(*) dotyczy obligacji wyemitowanych przez Home Broker S.A.

(**) dotyczy obligacji wyemitowanych przez Open Finance S.A.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku zobowiązania z tytułu emisji obligacji składają się z:

a) wyemitowanych w dniu 27 lipca 2015 roku przez Open Finance 8.000 sztuk obligacji na okaziciela serii F spółki Open Finance S.A. o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 8.000 tys. zł. Obligacje serii F są oprocentowane na poziomie WIBOR 3M plus marża 3,50 p.p. Odsetki są wypłacane w następujące dni: 27 października 2015 r., 27 stycznia 2016 r., 27 kwietnia 2016 r., 27 lipca 2016 r., 27 października 2016 r., 27 stycznia 2017 r., 27 kwietnia 2017 r., 27 lipca 2017 r., 27 października 2017 r., 29 stycznia 2018 r., 27 kwietnia 2018 r., 27 lipca 2018 r. Dniem wykupu Obligacji serii F jest dzień 27 lipca 2018 r. Obligacje serii F nie są zabezpieczone. Celem emisji Obligacji serii F była spłata wartości nominalnej wykupionych przez Emitenta w dniu 27 lipca 2015 r. obligacji serii A. We wszystkich dniach płatności odsetek (począwszy od piątego dnia płatności odsetek, wyłączając dzień wykupu) Open Finance jest zobowiązany do bezwarunkowego wykupu części Obligacji serii F w kwocie 1.000 tys. zł;

b) wyemitowanych w dniu 27 lipca 2015 roku przez Open Finance 32.000 sztuk obligacji na okaziciela serii G spółki Open Finance S.A. o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 32.000 tys. zł. Obligacje serii G są oprocentowane na poziomie WIBOR 3M plus marża 3,00 p.p. Odsetki będą wypłacane w

następujące dni: 27 października 2015 r., 27 stycznia 2016 r., 27 kwietnia 2016 r., 27 lipca 2016 r., 27 października 2016 r., 27 stycznia 2017 r., 27 kwietnia 2017 r., 27 lipca 2017 r., 27 października 2017 r., 29 stycznia 2018 r., 27 kwietnia 2018 r., 27 lipca 2018 r., 29 października 2018 r., 28 stycznia 2019 r., 29 kwietnia 2019 r., 29 lipca 2019 r. Obligacje serii G są zabezpieczone. Zabezpieczeniem wierzytelności z Obligacji serii G jest zastaw zwykły (cywilny) w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego na 1.030.259 sztukach akcji imiennych serii A spółki Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. Celem emisji Obligacji serii G była spłata wartości nominalnej wykupionych przez Emitenta w dniu 27 lipca 2015 r. obligacji serii A. Dniem wykupu Obligacji serii G jest dzień 29 lipca 2019 r. W wyniku emisji Obligacji serii F oraz Obligacji serii G Open Finance S.A. dokonał w dniu 27 lipca 2015 r. całkowitej spłaty obligacji serii A;

c) wyemitowanych w dniu 15 marca 2013 roku przez Open Finance S.A. 45.000 sztuk obligacji na okaziciela serii B o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 45.000 tys. złotych. Odsetki płatne są w okresach rocznych. Obligacje miały zostać wykupione w dniu 16 marca 2015 roku, a kwota wykupu wypłacona łącznie z odsetkami za drugi okres odsetkowy. Oprocentowanie obligacji ustalone zostało na poziomie WIBOR 1Y +2,75%. Obligacje nie były zabezpieczone i Open Finance nie określił celu ich emisji. Dnia 16 marca 2015 roku nastąpiło przesunięcie terminu wykupu obligacji serii B wyemitowanych przez Open Finance S.A. Powyższe obligacje zostaną wykupione w dniu 18 marca 2019 roku, odsetki będą płatne w okresach rocznych, a kwota wykupu zostanie wypłacona łącznie z odsetkami za ostatni okres odsetkowy;

d) wyemitowanych w dniu 30 października 2015 roku przez Open Finance S.A. 7.000 sztuk obligacji serii H na okaziciela o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 7.000 tys. złotych. Odsetki płatne są w okresach kwartalnych począwszy od 29 stycznia 2016 roku. Obligacje zostaną wykupione w dniu 30 października 2020 roku. Oprocentowanie obligacji ustalone zostało na poziomie WIBOR 3M plus marża 3 pp. We wszystkich dniach płatności odsetek począwszy od siódmego dnia płatności odsetek (tj. w dniu 31 lipca 2017 roku), Open Finance S.A. będzie zobowiązany do bezwarunkowego wykupu części obligacji w kwocie 500 tys. zł. Obligacje są zabezpieczone zastawem zwykłym do kwoty 8.750 tys. zł na 231.176 sztukach akcji serii A zwykłych imiennych spółki Open Finance TFI S.A. o wartości nominalnej 1 zł każda. Celem emisji obligacji serii H była spłata wartości nominalnej wykupionych przez Open Finance w dniu 30 października 2015 roku obligacji serii E. Obligacje objął w całości Getin Noble Bank S.A.;

e) wyemitowanych w dniu 1 września 2015 roku przez Home Broker S.A. 8 sztuk obligacji na okaziciela serii F o wartości nominalnej 500 tys. złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 4.000 tys. zł. W wyniku wydzielenia ze spółki Home Broker S.A. spółki HB Finanse sp. z o.o. i późniejszego połączenia spółki Open Finance S.A. ze spółką HB Finanse sp. z o.o., powyższe obligacje stanowią obecnie zobowiązanie Open Finance S.A. Obligacje serii F są oprocentowane na poziomie WIBOR 3M plus marża 4 p.p. Odsetki będą płatne w okresach kwartalnych począwszy od dnia 1 grudnia 2015 roku. Dniem wykupu obligacji serii F jest dzień 3 września 2018 r. Obligacje serii F są zabezpieczone bezwarunkowym poręczeniem cywilnym do kwoty 6.000 tys. zł. We wszystkich dniach płatności odsetek począwszy od piątego dnia płatności odsetek, (tj. w dniu 1 grudnia 2016 roku) wyłączając dzień wykupu Open Finance S.A. jest zobowiązany do bezwarunkowego wykupu części obligacji serii F w kwocie 500 tys. zł;

f) wyemitowanych w dniu 11 lutego 2016 roku Open Finance 28.000 sztuk obligacji na okaziciela serii I spółki Open Finance S.A. o wartości nominalnej 1.000 złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 28.000 tys. zł. Obligacje serii I są oprocentowane. Wysokość oprocentowania obligacji serii I jest zmienna i jest równa stopie bazowej WIBOR 3M powiększonej o marżę w wysokości 3,30 p.p. w skali roku. Odsetki będą wypłacane w następujące dni: 11 maja 2016 r., 11 sierpnia 2016 r., 11 listopada 2016 r., 13 lutego 2017 r., 11 maja 2017 r., 11 sierpnia 2017 r., 13 listopada 2017 r., 12 lutego 2018 r., 11 maja 2018 r., 13 sierpnia 2018 r., 12 listopada 2018 r., 11 lutego 2019 r. Dniem wykupu Obligacji serii I jest dzień 11 lutego 2019 r. Obligacje serii I są zabezpieczone

zastawem zwykłym w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego na 901.477 sztukach akcji imiennych serii A spółki Open Finance Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. Celem emisji Obligacji serii I jest spłata obligacji serii D wyemitowanych przez Home Broker S.A., których emitentem stał się Open Finance S.A. w wyniku dokonania połączenia w trybie art. 492 par.1 pkt 1 ksh, tj. przez przeniesienie całego majątku spółki przejmowanej tj. HB Finanse sp. z o.o. na spółkę przejmującą, tj. na Open Finance. Zgodnie z art. 494 § 1 ksh Emitent wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej. W dniu 11 lutego 2016 roku Open Finance dokonał przydziału obligacji serii I, a zatem emisja obligacji serii I doszła do skutku. Jednocześnie, w wyniku emisji obligacji serii I Open Finance dokonał w dniu 11 lutego 2016 roku całkowitej spłaty obligacji serii D wyemitowanych przez Home Broker S.A.

g) wyemitowanych w dniu 13 sierpnia 2014 roku przez Home Broker S.A. 10 sztuk obligacji serii E o wartości nominalnej 100 tys. złotych każda, tj. o łącznej wartości nominalnej 1.000 tys. złotych. Oprocentowanie obligacji ustalone zostało na poziomie WIBOR 12M plus marża 4,5 pp. Celem emisji powyższych obligacji było sfinansowanie nabycia licencji na prowadzenie działalności pośrednictwa nieruchomości od spółki Realogy Group LLC (Sotheby's International Realty). Obligacje objął w całości Getin Noble Bank S.A. Obligacje nie są zabezpieczone. Data zapadalności powyższych obligacji to 13 sierpnia 2019 roku, odsetki są płatne w okresach rocznych.

W dniu 25 października 2016 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F w kwocie 1.000 tys. zł zgodnie z harmonogramem płatności. W dniu 1 grudnia 2016 roku Open Finance S.A. dokonał częściowej spłaty obligacji serii F (obligacje przejęte przez Open Finance S.A. przy połączeniu ze spółką HB Finanse sp. z o.o.) w kwocie 500 tys. zł.

Wartość nominalna posiadanych zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 123.500 tys. zł a łączna wartość naliczonych odsetek z tego tytułu wynosi 2.502 tys. zł.

Oprócz opisanych powyżej zdarzeń, nie było innych emisji obligacji w okresie od dnia 31 grudnia 2016 roku do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji.

W okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2016 roku oraz dnia 31 grudnia 2015 roku nie wystąpiły przypadki naruszenia warunków spłaty i warunków zabezpieczających.

22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Wobec jednostek powiązanych	3 956	6 617
Wobec jednostek pozostałych	7 811	10 561
Razem	11 767	17 178

23. Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania niefinansowe	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zaliczki	8 170	12 934
Zobowiązania z tytułu zakupu akcji Noble Funds TFI S.A.	21 407	-
Przychody przyszłych okresów	10 107	8 525
Zobowiązania z tytułu podatków, cel, ubezpieczeń społecznych i innych, w tym:	3 072	4 445
Podatek VAT	1 533	2 008
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych	881	1 400
Podatek dochodowy od osób fizycznych	462	842
Pozostałe	196	196
Zobowiązanie z tytułu zmiany rynkowej wysokości czynszu	36	74
Inne zobowiązania niefinansowe	1 775	377
Razem, w tym:	44 567	26 355

24. Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia (zobowiązania)

Rozliczenia międzyokresowe	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Provizje doradców w pośrednictwie finansowym	16 257	13 391
Rezerwa na sprawy sądowe	4 473	721
Rezerwa na zerwania	3 807	5 678
Urlopy	4 410	5 016
Premie	1 179	3 543
Provizje doradców w pośrednictwie nieruchomości	5 641	2 097
Provizje za dystrybucję	-	1 144
Dostawy niefakturowane	786	883
Koszty kar i reklamacji	7 836	840
Rozliczenia z klientami	499	601
Usługi marketingowe	30	38
Pozostałe	500	444
Rozliczenia międzyokresowe, razem:	45 418	34 396

25. Rezerwy

Rezerwy	1.01.2016 - 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015 - 31.12.2015 tys. zł
Stan na dzień 1 stycznia	41	66
Rozwiązanie rezerwy	(7)	(25)
Stan na dzień 31 grudnia	34	41
w tym:		
część krótkoterminowa	3	3
część długoterminowa	31	38

Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Grupa ma obowiązek wypłacać pracownikom przechodzącym na emeryturę kwoty odpraw emerytalnych i rentowych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy.

Główne założenia przyjęte przez aktuarusza na dzień sporządzenia sprawozdań finansowych do wyliczenia kwoty zobowiązania są następujące:

Główne założenia aktuarusza	31.12.2016	31.12.2015
Domyślny wiek emerytalny	kobiety 60 lat / mężczyźni 65 lat	67 lat
Model mobilności pracowników spółki	Multiple Decrement Model	Multiple Decrement Model
Stopa dyskontowa	3,6%	2,9%
Praw dopodobieństw o przejścia na rentę	0,1%	0,1%
Przewidywana stopa w zrostu w wynagrodzeń	2,5%	2,5%

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku oraz od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 roku Grupa nie dokonywała na rzecz swoich pracowników wypłat z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych.

26. Aktywa i zobowiązania warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała umowy leasingu finansowego zawarte z Getin Leasing S.A. oraz Idea Leasing S.A., które są zabezpieczone wekslem własnym *in blanco*, który może być wystawiony do kwoty aktualnego zobowiązania Grupy (łącznie z odsetkami).

Na dzień 31 grudnia 2016 roku jednostka dominująca posiadała zobowiązania z tytułu obligacji, które w całości objął Getin Noble Bank S.A., które są zabezpieczone zastawem na akcjach Open Finance TFI S.A. – opisane szerzej w nocie X.21.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku, na dzień 31 grudnia 2015 roku jak i na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie posiadała żadnych innych aktywów i zobowiązań warunkowych (zarówno udzielonych jak i otrzymanych).

27. Sprawy sądowe

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa była stroną w postępowaniach sądowych. Łączna wartość kwot sporu wynikających z powyższych spraw sądowych, gdzie spółki z Grupy są podmiotami pozwanymi wyniosła 8.885 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2015 roku łączna wartość kwot sporu wynikających z ze spraw sądowych, gdzie spółki z Grupy były podmiotami pozwanymi wyniosła 4.431 tys. zł. Łączna wartość kwot sporu wynikających z powyższych spraw sądowych, gdzie spółki z Grupy są podmiotami pozywającymi wyniosła 4.027 tys. zł na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 3.889 tys. zł na dzień 31 grudnia 2015 roku.

28. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych, jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzanych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe.

W listopadzie 2015 roku jednostka dominująca otrzymała od Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie postanowienie nr UKS14W4P4.421.38.2015.1 o wszczęciu postępowania kontrolnego w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku

dochodowego od osób prawnych za 2013 rok oraz ustalenie, czy dany podmiot jest instytucją obowiązującą w świetle ustawy z dnia 16.11.2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz w przypadku uzyskania przez kontrolowanego statusu instytucji obowiązuje kontrola wywiązywania się z obowiązków ww. ustawy. W wyniku przeprowadzonej kontroli, w dniu 30 sierpnia 2016 roku jednostka dominująca złożyła zeznanie korygujące CIT-8 za 2013 rok, w którym wykazała ostatecznie kwotę straty podatkowej w kwocie 15.437 tys. zł (pierwotna strata podatkowa w zeznaniu CIT – 8 za 2013 rok wynosiła 20.745 tys. zł). W dniu 26 września 2016 roku jednostka dominująca otrzymała od Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej w Warszawie pismo kończące prowadzone postępowanie kontrolne.

29. Działalność zaniechana

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa dokonała dekonsolidacji jednostki Open Finance TFI S.A. w związku z utratą kontroli opisaną szerzej w notce V do niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Poniżej zamieszczono kluczowe informacje finansowe dotyczące rachunku zysków i strat oraz rachunku przepływów pieniężnych Open Finance TFI za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 roku oraz sprawozdania z sytuacji finansowej Open Finance TFI S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku.

Wybrane pozycje rachunku zysków i strat	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA		
Przychody ze sprzedaży	41 368	46 735
Przychody ze sprzedaży	41 368	46 735
Koszty działalności operacyjnej	19 758	25 356
Zysk brutto ze sprzedaży	21 610	21 379
Pozostałe przychody operacyjne	543	468
Pozostałe koszty operacyjne	114	171
Zysk z działalności operacyjnej	22 039	21 676
Przychody finansowe	307	280
Koszty finansowe	36	62
Zysk brutto	22 311	21 893
Podatek dochodowy	4 249	4 165
Zysk netto za rok obrotowy	18 062	17 728

	31.12.2016 tys. zł
AKTYWA	
Aktywa trwałe	972
Rzeczowe aktywa trwałe	523
Wartości niematerialne	16
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	433
Aktywa obrotowe	31 918
Należności z tytułu dostaw i usług	11 163
Rozliczenia międzyokresowe czynne	127
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 518
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	1 110
SUMA AKTYWÓW	32 890
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY	
Kapitał własny	20 616
Kapitał podstawowy	5 500
Pozostałe kapitały rezerwowe	1 839
Zyski zatrzymane	13 277
Zobowiązania długoterminowe	238
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - część długoterminowa	238
Zobowiązania krótkoterminowe	12 036
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego - część krótkoterminowa	60
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	9 001
Rozliczenia międzyokresowe bierne	2 310
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	455
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	209
Zobowiązania razem	12 273
SUMA ZOBOWIĄZAŃ I KAPITAŁU WŁASNEGO	32 890

Przepływy pieniężne netto	1.01.2016- 31.12.2016	1.01.2015- 31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
Z działalności operacyjnej	17 916	19 305
Z działalności inwestycyjnej	83	(61)
Z działalności finansowej	(18 502)	(11 005)
Wpływy/Wypływy pieniężne netto z działalności zaniechanej	(503)	8 239

Zysk na jedną akcję	1.01.2016- 31.12.2016	1.01.2015- 31.12.2015
	tys. zł	tys. zł
podstawowy zysk (strata) za rok z działalności zaniechanej	0,33	0,33
rozwodniony zysk (strata) za rok z działalności zaniechanej	0,33	0,33

XI. INSTRUMENTY FINANSOWE

1. Wartości godziwe poszczególnych klas instrumentów finansowych

Wartość godziwa zgodnie z MSSF 13 to cena, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny.

Poniższa tabela przedstawia porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych wszystkich instrumentów finansowych Grupy, w podziale na poszczególne klasy i kategorie aktywów i zobowiązań.

	Kategoria wg MSR 39	Wartość bilansowa		Wartość godziwa	
		31.12.2016 w tys. zł	31.12.2015 w tys. zł	31.12.2016 w tys. zł	31.12.2015 w tys. zł
Aktywa finansowe		58 685	75 086	58 685	75 086
Należności z tytułu dostaw i usług	PIN	35 418	47 904	35 418	47 904
Instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży	AFWGICD	18 409	-	18 409	-
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	PIN	4 446	4 785	4 446	4 785
Pozostałe finansowe aktywa krótkoterminowe	AFWGWF	-	1 104	-	1 104
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PIN	412	21 293	412	21 293
Zobowiązania finansowe		139 476	160 940	139 587	161 038
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	1 707	15 158	1 818	15 256
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	ZFZK	11 767	17 178	11 767	17 178
Wyemitowane obligacje (krótko- i długoterminowe)	ZFZK	126 002	128 604	126 002	128 604

Użyte skróty:

PIN – Pożyczki i należności,

ZFZK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

AFWGWF – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

AFWGICD – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Wartość godziwa pozostałych należności (krótko- i długoterminowych) jest równa wartości bilansowej i została oszacowana jako przyszła należność zdyskontowana (w odniesieniu do należności długoterminowych) bieżącą stopą procentową z uwzględnieniem odpisów aktualizujących. Wartość godziwa kredytów i zobowiązań z tytułu leasingu finansowego równa jest wartości przyszłych przepływów zdyskontowanych bieżącą rynkową stopą procentową. W przypadku pozostałych pozycji wartość bilansowa równa jest wartości godziwej danego składnika aktywów bądź zobowiązań finansowych.

Na dzień 31 grudnia 2015 roku (w kwocie 1.104 tys. zł) Grupa posiadała aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, które zostały zaklasyfikowane do poziomu 2 hierarchii wartości godziwej. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej, które zostały zaklasyfikowane do poziomu 2 hierarchii wartości godziwej. Są to instrumenty finansowe dostępne do sprzedaży wycenione w oparciu o model bazujący na notowaniach rynkowych na podstawie średniej ceny akcji z ostatnich 3 miesięcy powiększonej o średni wzrost ceny akcji zgodnie z oczekiwaniami rynku. Wszystkie pozostałe aktywa oprócz opisanych powyżej przypisane były do poziomu 3. W okresie 12 miesięcy 2016 roku oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2015 roku nie miały miejsca przesunięcia między poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

2. Zyski i straty netto w podziale na kategorie instrumentów finansowych rozpoznane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów

Rok zakończony 31 grudnia 2016

	Kategoria wg MSR 39	Przychody/(Koszty)	Zyski/(Straty) z tytułu	Skutki wyceny do	Rozwiązanie/ (Utworzenie)	Razem
		z tytułu odsetek	różnic kursowych	wartości godziwej	odpisów aktualizujących	
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
Aktywa finansowe						
Należności z tytułu dostaw i usług	PIN	104	-	-	(1 941)	(1 837)
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	PIN	23	-	-	-	23
Należności z tytułu sprzedaży akcji	PIN	(1 811)	-	-	-	(1 811)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PIN	25	-	-	-	25
Zobowiązania finansowe						
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tyt. leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	ZFK	(603)	-	-	-	(603)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	ZFK	(708)	(91)	-	-	(799)
Wyemitowane obligacje (krótko- i długoterminowe)	ZFK	(6 356)	-	-	-	(6 356)
Zyski i straty netto, razem		(9 326)	(91)	-	(1 941)	(11 358)

Rok zakończony 31 grudnia 2015

	Kategoria wg MSR 39	Przychody/(Koszty)	Zyski/(Straty) z tytułu	Skutki wyceny do	Rozwiązanie/ (Utworzenie)	Razem
		z tytułu odsetek	różnic kursowych	wartości godziwej	odpisów aktualizujących	
		w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł	w tys. zł
Aktywa finansowe						
Należności z tytułu dostaw i usług	PIN	147	-	-	(1 806)	(1 659)
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	PIN	10	-	-	-	10
Należności z tytułu sprzedaży akcji	PIN	739	-	-	-	739
Pozostałe finansowe aktywa krótkoterminowe	AWFGF	-	-	(2)	-	(2)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	PIN	284	-	-	-	284
Zobowiązania finansowe						
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tyt. leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	ZFK	(982)	-	-	-	(982)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	ZFK	(511)	(117)	-	-	(628)
Wyemitowane obligacje (krótko- i długoterminowe)	ZFK	(7 177)	-	-	-	(7 177)
Zyski i straty netto, razem		(7 490)	(117)	(2)	(1 806)	(9 415)

Użyte skróty:

PIN – Pożyczki i należności,

ZFK – Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

AWFGF – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Wszystkie przychody i koszty z tytułu odsetek ujęte w powyższych tabelach zostały wyliczone według efektywnej stopy procentowej.

XII. DODATKOWE OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Na potrzeby skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

Działalność operacyjna obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez jednostki Grupy, obejmujący działania mające na celu wygoszpodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. Grupa sporządza sprawozdanie dotyczące przepływów pieniężnych z działalności operacyjnej metodą pośrednią, za pomocą której wynik netto danego okresu sprawozdawczego koryguje się o skutki transakcji, mające charakter bezgotówkowy, o czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe dotyczące przyszłych lub przeszłych wpływów lub płatności środków pieniężnych dotyczących działalności operacyjnej, oraz pozostałe przychody i koszty związane z przepływami pieniężnymi z działalności inwestycyjnej.

Działalność inwestycyjna obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych.

Działalność finansowa obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

Wyjaśnienie różnic pomiędzy zmianami stanu aktywów i zobowiązań wykazanymi w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz zmianami stanu wykazanymi w sprawozdania z przepływów pieniężnych za lata 2016 oraz 2015:

1.01.2016-31.12.2016 (w tys. zł)	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Różnica
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	12 486	1 323	11 163 1).
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	(5 411)	4 658	(10 069) 2).
Zmiana stanu aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(4 575)	(5 008)	433 1).
Zmiana stanu pozostałych należności długoterminowych	500	500	-
Zmiana stanu pozostałych należności krótkoterminowych	(23 361)	(161)	(23 200) 4).
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów krótkoterminowych	2 861	2 861	-
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	43 162	45 345	(2 183) 1).
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych (długo- i krótkoterminowych)	18 212	17 686	526 3).
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów długoterminowych	18	18	-
Zmiana stanu rezerw	(7)	(7)	-

1.01.2015-31.12.2015 (w tys. zł)	Sprawozdanie z sytuacji finansowej	Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Różnica
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług	(808)	(808)	-
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług	490	(5 648)	6 138 1).
Zmiana stanu aktywów/rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 415	1 236	179 2).
Zmiana stanu pozostałych należności długoterminowych	1 331	1 331	-
Zmiana stanu pozostałych należności krótkoterminowych	15 280	(920)	16 200 3).
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów krótkoterminowych	5 334	5 334	-
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(10 999)	(10 999)	-
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań niefinansowych (długo- i krótkotermin)	6 793	6 793	-
Zmiana stanu pozostałych niefinansowych aktywów długoterminowych	(1 225)	(1 225)	-
Zmiana stanu rezerw	(25)	(25)	-

Objaśnienie różnic (2016 rok): 1). Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A. 2). Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych; dekonsolidacja Open Finance TFI S.A. 3). Dekonsolidacja Open Finance TFI S.A.; odsetki od pozostałych zobowiązań. 4). Należności z tytułu emisji akcji.

Objaśnienie różnic (2015 rok): 1). Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych. 2). Korekta wyliczenia podatku odroczonego dot. 2014 roku. 3). Odroczonego podatku za sprzedaż akcji Open Brokers S.A.

XIII. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Informacje o transakcjach z podmiotami powiązаныmi

Transakcje z podmiotami powiązаныmi - 2016 rok	Przychody	Zakup	Przychody finansowe	Koszty finansowe	Sprzedaż udziałów	Zakup udziałów	Lokaty i środki na rachunku bankowym	Należności	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Razem transakcje:	61 468	40 085	642	7 172	55 173	39 396	8	4 453	177 512
Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi:	16 493	27 418	400	127	-	-	-	414	352
Open Life TUŻ S.A.	11 412	27 418	-	127	-	-	-	327	142
Open Finance TFI S.A.	-	-	-	-	-	-	-	-	210
Noble Funds TFI S.A.	575	-	400	-	-	-	-	-	-
Open Brokers S.A.	4 506	-	-	-	-	-	-	87	-
Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązаныmi:	44 975	12 667	242	7 045	55 173	39 396	8	4 039	177 160
Getin Noble Bank S.A. (*)	34 096	3 734	242	4 042	-	20 987	8	2 645	106 368
Noble Concierge Sp. z o.o.	13	948	-	-	-	-	-	3	8
Noble Securities S.A.	194	462	-	-	-	-	-	-	58
Idea Bank S.A.	4 194	-	-	1 515	-	-	-	299	22 626
Development System Sp. z o.o.	1 462	2	-	1 025	-	-	-	-	20 315
Veso Investments Sp. z o.o.	-	-	-	289	-	-	-	-	5 730
Idea Leasing S.A.	50	60	-	3	-	-	-	21	8
Idea Expert S.A.	-	-	-	-	18 391	-	-	12	7
Idea Money S.A.	285	809	-	138	-	-	-	664	3 183
ZSA Idea Bank	55	-	-	-	-	-	-	12	-
Tax Care S. A.	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Getin Fleet S.A.	-	233	-	4	-	-	-	-	-
Getin Leasing S.A.	120	190	-	29	-	-	-	145	106
Getin Leasing S.A. s. k-a	-	30	-	-	-	-	-	-	41
SAX Development	-	29	-	-	-	-	-	-	-
Warszawa Przyokopowa Sp. z o.o.	-	3 447	-	-	-	-	-	-	263
Arkady Wrocławskie S.A.	-	689	-	-	-	-	-	-	-
Kraków Zielony Złocień sp. z o.o.	-	30	-	-	-	-	-	-	-
dr Leszek Czarnecki	-	-	-	-	18 391	18 409	-	-	-
RB Investcom	-	-	-	-	18 391	-	-	-	18 391
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 1 sp.k.	167	239	-	-	-	-	-	9	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 2 sp.k.	205	3	-	-	-	-	-	65	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 3 sp.k.	33	40	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 4 sp.k.	123	18	-	-	-	-	-	-	6
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 5 sp.k.	13	-	-	-	-	-	-	7	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 6 sp.k.	231	96	-	-	-	-	-	24	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 7 sp.k.	31	49	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 8 sp.k.	(6)	12	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 9 sp.k.	428	58	-	-	-	-	-	62	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 10 sp.k.	226	29	-	-	-	-	-	23	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 11 sp.k.	152	48	-	-	-	-	-	12	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 14 sp.k-a	17	34	-	-	-	-	-	7	-
LC Corp Invest III sp. z o.o.	12	36	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest VII sp. z o.o.	37	55	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest VIII sp. z o.o.	38	28	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest IX sp. z o.o.	15	-	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest X sp. z o.o.	45	96	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XII sp. z o.o.	320	170	-	-	-	-	-	22	-
GetBACK S.A.	-	717	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Sky Tower Sp. z o.o.	2 419	-	-	-	-	-	-	7	-
LC Corp B.V.	-	-	-	-	-	-	-	-	17
Sky Tower S.A.	-	276	-	-	-	-	-	-	27

(*) - Przychody od Getin Noble Bank S.A. w kwocie 34.096 tys. zł odnoszą się do przychodów ze sprzedaży produktów inwestycyjnych i produktów kredytowych (32.889 tys. zł) oraz pozostałych przychodów dotyczących refaktery kosztów (1.207 tys. zł).

Transakcje z podmiotami powiązanimi - 2015 rok	Przychody	Zakup	Przychody finansowe	Koszty finansowe	Sprzedaż udziałów	Lokaty i środki na rachunku bankowym	Należności	Zobowiązania
	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Razem transakcje:	92 487	29 559	624	6 876	-	12 000	7 543	163 855
Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi:	27 520	14 350	441	136	-	-	1 630	7 437
Open Life TUŻ S.A.	21 650	14 350	-	136	-	-	1 243	7 436
Open Brokers S.A.	5 870	-	441	-	-	-	387	1
Transakcje z pozostałymi podmiotami powiązanymi:	64 967	15 209	183	6 740	-	12 000	5 913	156 418
Getin Noble Bank S.A. (*)	54 811	5 000	183	3 471	-	12 000	3 909	89 172
Noble Concierge Sp. z o.o.	13	1 630	-	-	-	-	13	14
Noble Securities S.A.	348	2 008	-	-	-	-	83	40
Noble Funds TFI S.A.	592	-	-	-	-	-	-	-
Idea Bank S.A.	5 723	22	-	1 849	-	-	681	36 445
Development System Sp. z o.o.	1 452	-	-	1 022	-	-	386	20 303
Veso Investments Sp. z o.o.	-	-	-	288	-	-	-	5 726
Idea Leasing S.A.	11	40	-	7	-	-	23	74
Idea Expert S.A.	-	173	-	-	-	-	12	7
Idea Money S.A.	175	887	-	43	-	-	421	2 001
ZSA Idea Bank	55	-	-	-	-	-	6	-
Tax Care S. A.	-	5	-	-	-	-	-	6
Getin Fleet S.A.	-	140	-	3	-	-	-	66
Getin Leasing S.A.	57	262	-	57	-	-	59	326
Getin Leasing S.A. s. k-a	-	20	-	-	-	-	-	67
Getin Holding S.A.	6	-	-	-	-	-	3	-
Warszawa Przyokopowa Sp. z o.o.	-	3 052	-	-	-	-	-	197
Arkady Wrocławskie S.A.	-	832	-	-	-	-	-	69
Kraków Zielony Złocień sp. z o.o.	-	15	-	-	-	-	-	4
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 1 sp.k.	186	267	-	-	-	-	38	30
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 2 sp.k.	19	15	-	-	-	-	-	4
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 3 sp.k.	182	82	-	-	-	-	7	11
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 4 sp.k.	20	28	-	-	-	-	-	6
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 5 sp.k.	22	14	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 6 sp.k.	127	40	-	-	-	-	11	3
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 7 sp.k.	69	31	-	-	-	-	-	3
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 8 sp.k.	48	21	-	-	-	-	-	5
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 10 sp.k.	110	7	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 11 sp.k.	7	-	-	-	-	-	8	3
LC Corp Invest XV sp. z o.o. projekt 14 sp.k-a	11	13	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest IX sp. z o.o.	7	-	-	-	-	-	-	-
LC Corp Invest X sp. z o.o.	42	83	-	-	-	-	8	10
LC Corp Invest XII sp. z o.o.	237	28	-	-	-	-	74	-
LC Corp Invest VII sp. z o.o.	195	31	-	-	-	-	8	-
LC Corp Invest VIII sp. z o.o.	41	25	-	-	-	-	5	-
LC Corp Invest III sp. z o.o.	209	26	-	-	-	-	-	4
GetBACK S.A.	-	-	-	-	-	-	-	1 812
LC Corp Sky Tower Sp. z o.o.	192	-	-	-	-	-	158	-
LC Corp B.V.	-	-	-	-	-	-	-	10
Sky Tower S.A.	-	264	-	-	-	-	-	-
PKB Biznes sp. z o.o.	-	148	-	-	-	-	-	-

(*) - Przychody od Getin Noble Bank S.A. w kwocie 54 811 tys. zł odnoszą się do przychodów ze sprzedaży produktów inwestycyjnych i produktów kredytowych (53 526 tys. zł) oraz pozostałych przychodów dotyczących refaktury kosztów (1 285 tys. zł).

Wspólne przedsięwzięcie, w którym Grupa jest współnikiem

W latach sprawozdawczych 2016 oraz 2015 Grupa nie była zaangażowana w żadne wspólne przedsięwzięcia.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

W latach sprawozdawczych 2016 oraz 2015 wszystkie transakcje pomiędzy podmiotami powiązanymi odbywały się na warunkach rynkowych. Grupa nie otrzymała w latach 2016 oraz 2015 gwarancji od podmiotów powiązanych.

Pożyczki udzielone członkom zarządu

Grupa nie udzielała w latach sprawozdawczych 2016 oraz 2015 pożyczek członkom Zarządu.

Inne transakcje z udziałem członków Zarządu.

Grupa nie zawierała w latach sprawozdawczych 2016 oraz 2015 innych transakcji z członkami Zarządu.

Wynagrodzenie kadry kierowniczej jednostki dominującej

Poniższa tabela prezentuje kwotę wynagrodzeń wypłaconych i należnych Członkom Zarządu i Rady Nadzorczej za dany okres sprawozdawczy.

Wynagrodzenie kadry kierowniczej jednostki dominującej	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia):	1 678	831
Maurycy Kuhn	15	84
Helena Kamińska	345	382
Magdalena Łukaszewicz	174	103
Paweł Komar	569	262
Przemysław Guberow	575	-
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	138	134
Jarosław Augustyniak	22	27
Remigiusz Baliński	26	27
Tobiasz Bury	2	-
Leszek Czarnecki	27	27
Marcin Dec	1	27
Jacek Lisik	2	-
Izabela Lubczyńska	26	27
Aneta Skrodzka-Książek	25	-
Małgorzata Szturmowicz	4	-
Stanisław Wlazło	2	-
Razem	1 816	965

Wynagrodzenie kadry kierowniczej jednostek zależnych

Wynagrodzenie kadry kierowniczej spółek zależnych	1.01.2016- 31.12.2016 tys. zł	1.01.2015- 31.12.2015 tys. zł
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	473	960
Rozpoznane koszty świadczenia pieniężnego w ramach programu motywacyjnego	-	1 077
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	45	-
Razem	518	2 037

Świadczenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej jednostki dominującej z tytułu pełnienia funkcji w spółkach zależnych i stowarzyszonych

Świadczenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej Open Finance S.A. z tyt. pełnienia funkcji w spółkach zależnych i stowarzyszonych	1.01.2016-31.12.2016 tys. zł	1.01.2015-31.12.2015 tys. zł
Tobiasz Bury	45	-
Przemysław Guberow	11	-
Helena Kamińska	-	72
Magdalena Łukaszewicz	204	258
Paweł Komar	66	30

XIV. INFORMACJE O WYNAGRODZENIU BIEGŁEGO REWIDENTA

Poniższa tabela przedstawia wynagrodzenie brutto podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych wypłacone lub należne za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku i dnia 31 grudnia 2015 roku w podziale na rodzaje usług:

Rodzaj usługi	1.01.2016-31.12.2016 (*) tys. zł	1.01.2015-31.12.2015 (*) tys. zł
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	266	327
Przegląd półrocznego sprawozdania finansowego	112	159
Razem	378	486

(*) - odnosi się do Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k. oraz BPG Audit Sp. z o.o. oraz do Ernst & Young Audit Polska Sp. z o.o. Sp.k.

XV. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą wyemitowane obligacje, środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności. Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko związane z płynnością, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd jednostki dominującej weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. W okresie sprawozdawczym nie wprowadzono żadnych zmian do zasad zarządzania ryzykiem finansowym. Zasadą stosowaną przez Grupę od początku okresu jej działalności jest nieprowadzenie obrotu instrumentami finansowymi.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Grupy na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim faktu, iż poszczególne składniki aktywów i zobowiązań mogą w sposób negatywny reagować na zmiany rynkowych stóp procentowych. Z uwagi na nieposiadanie w swoim portfelu istotnych aktywów bądź zobowiązań finansowych o stałym oprocentowaniu (jedynie zobowiązanie z tytułu leasingu finansowego) Grupa nie jest obciążona istotnym ryzykiem wartości godziwej wynikającym ze stopy procentowej. Z uwagi na posiadanie zobowiązań z tytułu wyemitowanych obligacji, kredytu i pożyczki o zmiennej stopie procentowej Grupa jest narażona na ryzyko przepływów środków pieniężnych. Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego netto na możliwe zmiany stóp procentowych, w oparciu o które Grupa kalkuluje odsetki od obligacji, kredytu i pożyczek.

Scenariusze / wpływ na wynik finansowy netto	2016 tys. zł	2015 tys. zł
Scenariusz 1: Wzrost stopy WIBOR 12M o 1 p.p.	(500)	(567)
Scenariusz 2: Spadek stopy WIBOR 12M o 1 p.p.	500	567
Scenariusz 3: Wzrost stopy WIBOR 12M o 2 p.p.	(1 000)	(1 134)
Scenariusz 4: Spadek stopy WIBOR 12M o 2 p.p.	1 000	1 134

Narażenie Grupy na ryzyko stóp procentowych dotyczy także sald długoterminowych, które w celu uwzględnienia w ich wycenie wartości pieniądza w czasie podlegają dyskontowaniu.

Poniższa tabela przedstawia wrażliwość wyniku finansowego netto na racjonalnie możliwe zmiany stóp procentowych przyjętych do dyskontowania sald długoterminowych przy założeniu niezmienności innych czynników.

Aktualny poziom stopy procentowej przyjęty do dyskontowania wybranych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej wynosi 2,15%. Poniższa tabela prezentuje zmiany sald i wpływ na wynik finansowy przy zmianie stopy dyskontowej o 1,5p.p.

Scenariusze - 2016 rok	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł
Zmiana stopy dyskonta	+1,5p.p.	+1,5p.p.	-1,5p.p.	-1,5p.p.
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	(65)	(53)	65	53
Razem	(65)	(53)	65	53

Scenariusze - 2015 rok	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł	wzrost/(spadek) sald tys. zł	wpływ na wynik finansowy netto tys. zł
Zmiana stopy dyskonta	+1,5p.p.	+1,5p.p.	-1,5p.p.	-1,5p.p.
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	(93)	(75)	93	75
Razem	(93)	(75)	93	75

Jednocześnie Grupa na bieżąco monitoruje i analizuje strukturę aktywów oraz strukturę zobowiązań wrażliwych na zmiany stóp procentowych, co znacząco wpływa na optymalizację ponoszonego ryzyka.

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta wyceny. Grupa narażona jest na niewielkie ryzyko walutowe z tytułu zawieranych transakcji z uwagi na to, że wartość transakcji zawieranych przez Grupę w walutach obcych jest mniejsza niż 1% w stosunku do ogółu zarówno przychodów jak i kosztów.

W ocenie zarządu jednostki dominującej na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz 31 grudnia 2015 roku nie istniała koncentracja ryzyka związanego z ryzykiem walutowym.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy wymagalności/zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Grupy jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, takich jak umowy leasingu finansowego oraz emisja obligacji.

Analizę wymagalności zobowiązań finansowych prezentuje poniższa tabela:

Analiza wymagalności zobowiązań finansowych według umownych terminów pozostałych do zapadalności, jako suma niezdykontowanych przepływów pieniężnych	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	11 767	17 178
- do 3 miesięcy	11 767	17 178
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 814	1 228
- do 3 miesięcy	180	173
- od 3 do 6 miesięcy	180	171
- od 6 do 12 miesięcy	349	279
- od 1 roku do 5 lat	1 105	605
Zobowiązania z tytułu emisji obligacji	132 662	143 155
- do 3 miesięcy	4 699	32 381
- od 3 do 6 miesięcy	2 323	675
- od 6 do 12 miesięcy	7 154	2 292
- od 1 roku do 5 lat	118 485	107 807
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	-	14 502
- do 3 miesięcy	-	2 166
- od 3 do 6 miesięcy	-	3 144
- od 6 do 12 miesięcy	-	9 192
Razem	146 243	176 063

Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na minimalne ryzyko kredytowe związane z posiadanymi aktywami finansowymi. Kontrahentami Grupy są głównie renomowane i wiarygodne instytucje finansowe, a należności z tytułu dostaw i usług realizowanych na ich rzecz są należnościami krótkoterminowymi. Środki pieniężne Grupy ulokowane są w Getin Noble Bank S.A. oraz ING Banku Śląskim S.A. Maksymalna wartość kwoty narażonej na ryzyko kredytowe, jest równa wartości bilansowej.

Dodatkowo Grupa posiada należności długoterminowe z tytułu złożonych kaucji stanowiących zabezpieczenie płatności zobowiązań z tytułu umów najmu. Grupa wynajmuje lokale od wiarygodnych podmiotów gospodarczych, a maksymalna wartość kwoty narażonej na ryzyko kredytowe jest równa wartości niezdykontowanej kaucji. Na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa posiadała należności kaucyjne od 194 podmiotów, z czego należności w stosunku do 2 z nich mieściły się w przedziale 5% - 5,4% wartości salda wszystkich należności kaucyjnych. Pozostałe salda indywidualnie stanowiły mniej niż 4,9% ogółu salda należności kaucyjnych. Na dzień 31 grudnia 2015 roku Grupa posiadała należności kaucyjne od 204 podmiotów, z czego należności w stosunku do 1 z nich mieściły się w przedziale 5% - 5,3% wartości salda wszystkich należności kaucyjnych. Pozostałe salda indywidualnie stanowiły mniej niż 4,9% ogółu salda należności kaucyjnych.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły renegotjacje warunków aktywów finansowych.

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Aktywa finansowe:		
Należności z tytułu dostaw i usług	39 870	50 840
Pozostałe należności (krótko- i długoterminowe)	4 560	4 913
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	412	21 293
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	44 842	77 046
Razem zobowiązania pozabilansowe	-	-
Całkowite narażenie na ryzyko kredytowe	44 842	77 046

Ryzyko koncentracji

W odniesieniu do ryzyka koncentracji, na dzień 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2015 roku nie

występowały należności, których wartość przekraczałyby 10% salda należności z tytułu dostaw i usług.

XVI. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej Akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla Akcjonariuszy, zwrócić im kapitał lub wyemitować nowe udziały. W okresie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku oraz od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Do zadłużenia netto Grupa zalicza następujące pozycje:

Zadłużenie netto	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kredyty, pożyczki i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego (krótko- i długoterminowe)	1 707	15 158
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	11 767	17 178
Rozliczenia międzyokresowe, w tym naliczone wynagrodzenia	45 418	34 396
Pozostałe zobowiązania niefinansowe (część długo- i krótkoterminowa)	44 567	26 355
Wyemitowane obligacje (część długo- i krótkoterminowa)	126 002	128 604
Zobowiązanie z tytułu bieżącego podatku dochodowego	5 355	481
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(412)	(21 293)
Zadłużenie netto	234 404	200 879

Kapitał własny obejmuje:

Kapitał własny	31.12.2016 tys. zł	31.12.2015 tys. zł
Kapitał podstawowy	543	543
Pozostałe kapitały rezerwowe	314 817	276 901
Zyski zatrzymane	72 255	115 063
Kapitał własny, razem	387 615	392 507

XVII. STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Przeciętne zatrudnienie w Grupie w poniższych okresach sprawozdawczych kształtowało się następująco:

Zatrudnienie (*)	1.01.2016- 31.12.2016	1.01.2015- 31.12.2015
Zarząd jednostki dominującej (**)	3	3
Centrala	248	277
Wsparcie sprzedaży i sprzedaż internetowa	151	339
Doradcy finansowi	3 282	2 815
Razem	3 684	3 434

(*) przeciętne zatrudnienie w okresie

(**) Pan Paweł Komar pełni funkcję Członka Zarządu od w września 2015 roku

XVIII. ISTOTNE ZDARZENIA POMIĘDZY DATA, NA KTÓRĄ SPORZĄDZONO SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE A DATA JEGO ZATWIERDZENIA DO PUBLIKACJI

Nie wystąpiły istotne zdarzenia pomiędzy datą, na którą sporządzono skonsolidowane sprawozdanie finansowe, a datą jego zatwierdzenia do publikacji, które wymagałyby ujęcia w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

XIX. KOREKTY BŁĘDU Z OKRESU WCZEŚNIEJSZEGO

Nie wystąpiły błędy dotyczące lat wcześniejszych wymagające korekty w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Podpisy wszystkich Członków Zarządu jednostki dominującej

10 marca 2017 r. Przemysław Guberow Prezes Zarządu

10 marca 2017 r. Helena Kamińska Członek Zarządu

10 marca 2017 r. Paweł Komar Członek Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych Open Finance S.A.

10 marca 2017 r. Marek Chomicki Główny Księgowy